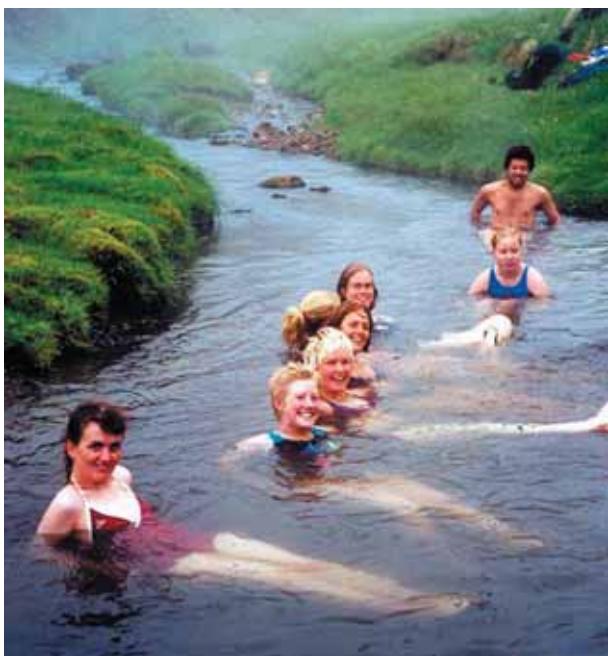




FNF
FÖRENINGARNA NORDENS FÖRBUND

Årsberättelse 2003

Föreningarna Nordens Förbund
(FNF)



INDHOLD:

1	FORORD.....	2
2	HVAD ER FORENINGERNE NORDENS FORBUND?	3
3	SAMMENFATNING AF FORBUNDETS ARBEJDE.....	3
4	DET NORDISKE SAMARBEJDES UDVIKLING I 2003	4
5	FNF's ORGANISATION OG STYRINGSORGANER.	5
5.1	FNF's fremtididige organisering.....	7
5.2	Forbundets økonomi	7
6	FNF'S HANDLINGSPROGRAM FOR 2003-2005	7
7	PROJEKTVIRKSOMHEDEN	8
7.1	Ungdomsudveksling	9
7.2	Nordisk Biblioteksvecka- "Kura Skymning"	11
7.3	Nordisk Gæstebud	12
7.4	Kursus i Nordisk Samarbejde	12
7.5	Nordiske Informationskontorer.....	12
7.6	Orkester Norden.....	13
8	FÖRENINGARNA NORDENS UNGDOMSFÖRBUND (FNUF).....	14
9	VENSKABS BYSAMARBEJDET	15
10	SKOLSAMARBETE	16
10.1	Nordskol.....	16
10.2	Nordplus-mini	17
10.3	Vänskapsklasser.....	17
11	KONTAKT MED SAMARBEJDSPARTNERE I NÆROMRÅDERNE	18
12	NORDENSEMINAR FOR NORDEN FORENINGERNES STYREMEDLEMMER PÅ BISKOPS ARNÖ 24. TIL 25. MAJ 2003	18
13	ANDEN VIRKSOMHED.....	19
13.1	Hallo Norden og Norden i Fokus	19
13.2	Øvrig kontaktvirksomhed	19
14	BILAG	20
14.1	Handlingsprogram for Foreningene Nordens Forbund 2003 - 2005	20
14.2	Stadgar för Föreningarna Nordens Förbund.....	24
14.3	Udtalelse om medlemsforslag A/1321/kultur om domænetab	27
14.4	Pressemeldelse om forbundets bankundersøgelse af 12. september 2003.....	28
14.5	Udtalelse til Nordisk Råd under sessionen i Oslo den 28. oktober 2003 vedrørende Poul Schlüters rapport om grænsehindringer	29
14.6	Udtalelse til Nordisk Råd under sessionen i Oslo den 28. oktober 2003 vedrørende nordisk folkeoplysning.....	30
15	HJEMMESIDER	31
	FNF/Foreningene:	31
	Prosjektene:	31

1 FORORD

Af årsberetningen for arbejdsåret 2003 fremgår, at Norden-foreningerne også dette år har haft et stærkt og omfattende samarbejde koordineret af Foreningerne Nordens Forbund. Der har bl.a. været holdt et styreseminar på den nordiske folkehøjskole Biskops Arnö med temaet ”Vor Omverden - og Vore Udfordringer”. En vigtig del af foreningernes virksomhed er folkelig udveksling mellem de nordiske lande. Udvekslingsprojekterne har været omfattende i 2003, bl.a. Nordplus-Mini, Nordskol, Nordjobb og venskabsbysamarbejdet har bidraget til, at nordboere har fået øget kendskab til nabolandene og til hinanden, og der er hermed skabt grobund for en positiv spiral. Desværre blev 2003 også året, hvor nogle kerneprojekter gled foreningerne af hænde, idet Nordisk Ministerråd opdagde kontrakten med FNF om administrationen af Nordplus-Mini og Nordskol. Nordplus-mini er en stipendieordning for skoleklasser, som samarbejder med en anden nordisk klasse. Da særligt skoleudveksling har været et kerneområde og en hjertesag for Foreningerne Norden gennem alle årene, har det været et stort tab at miste administrationen af netop dette projekt. Af andre projekter skal nævnes Nordjobb, der i 2003 fik tredoblet antallet af ansøgninger, biblioteksprojektet ”Skumringstid” og ”Morgengry”, der også i 2003 havde meget stor tilslutning. Det er anslættet, at projektet ca. 1500 steder samler 150 000 til 200 000 nordboere omkring fælles interesse for nordisk litteratur og kultur.

I 2003 har Nordisk Ministerråd fortsat sit arbejde med opfølgningen af rapporten om Nordboernes rettigheder, og dette arbejde har været støttet af Norden-foreningerne og af FNF. Nordisk Ministerråd har i 2003 oprettet et grænsepoltisk sekretariat, med hvilket FNF er i stadig dialog.

Af sager, hvor Forbundet og Norden-foreningerne har kunnet præge den nordiske diskussion, skal bl.a. henvises til årsberetningens afsnit om bankafgifterne, om grænsehindringer generelt og det nordiske sprogsamarbejde, hvor Forbundet og foreningerne har været aktive og fremlagt forslag til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

FNF's sekretariat flyttede til Malmø den 1. oktober 2003 med tiltrædelse samme dato af en ny generalsekretær, Karen Bue. Nordjobbsekretariatet flyttede til Malmø den 1. december 2003.

Malmø/Esbo 8. maj 2004
Foreningerne Nordens Forbunds Præsidium

Riitta Prusti
Pohjola-Norden
Finland
Formand

Hasse Svensson
Foreningen Norden
Åland
Næstformand

Frode Sørensen
Foreningen Norden
Danmark

Sigurlín Sveinbjarnardóttir
Foreningen Norden
Island

Carita Björklund
Foreningen Norden
Færøerne

Grete Øverlier
Foreningen Norden
Norge

Bengt Göransson
Foreningen Norden
Sverige

Karen Bue
Foreningerne Nordens Forbund
Generalsekretær

2 HVAD ER FORENINGERNE NORDENS FORBUND?

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger: Norden, Dansk forening for nordisk samarbejde, Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete, Norrøna Félagið í Føroyum, Foreningen Norden på Grønland, Norræna félagið á Íslandi, Norden, Norsk forening for nordisk samarbejd, Norden, svensk förening för nordiskt samarbete og Föreningen Norden på Åland, samt Foreningerne Nordens Ungdom (FNU).

Forbundet samarbejder også med Eesti Põhjala Ühing (Foreningen Norden i Estland) og Biedrība Norden Latvija (Foreningen Norden i Latvia) og Norden foreningen i Petrozavodsk.

Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningernes fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige, nordiske samarbejde på alle niveauer. Forbundets principprogram bygger på de prioriteringer, som Norden-foreningerne har gjort for sit nationale arbejde.

Forbundets højest besluttende organ er Präsidiet, som er sammensat af formændene for de nationale Norden foreninger.

Antal personmedlemmer i foreningerne Norden

Foreningen NORDEN, Danmark	15.308
Pohjola-Norden	16.222
Foreningen Norden, Færørerne	216
Foreningen Norden, Island	2.658
Foreningen Norden, Norge	7.889
Foreningen Norden, Sverige	22.011
Foreningen Norden, Åland	298

Foreningerne opererer med forskellige kategorier af medlemmer: enkeltmedlemmer, familiemedlemmer, ungdomsmedlemmer, og har desuden en lang række støttemedlemmer, biblioteksmedlemmer, kommunemedlemmer, samt andre organisationer og virksomheder som medlemmer.

3 SAMMENFATNING AF FORBUNDETS ARBEJDE

Årsberetningen for 2003 giver indledningsvis en kort gennemgang af de vigtigste udviklingstræk i det nordiske samarbejde under arbejdsåret. Derefter gennemgås Forbundets organisation og styringsorganer. Der gives en kort omtale af økonomien og om Forbundets flerårige handlingsplan for 2003-2005. Hovedvægten er lagt på omtalen af projektvirksomheden og andre arbejdsområder Norden-foreningerne samarbejder om gennem Forbundet.

Også i 2003 har en stor del af forbundets fokus været på at styrke Nordboernes Rettigheder og en opfølgning af de forslag, som blev fremlagt af Ministerrådets udredere på området, ambassadør Ole Norrback's slutrapport (ANP 2003:719).

Forbundet og foreningerne har bidraget til diskussionen med praktiske erfaringer fra projektet "Hallo Norden" om hvordan borgerne oplever de nordiske rettigheders opfyldelse i praksis.

18 måneder efter at Forbundet ved hjælp af en banktest afslørede, hvilke høje gebyrer privatkunder pålægges, når de ønsker at overføre penge fra en nordisk bank til en anden, gennemførte forbundet endnu en banktest. Formålet var at se, om de nordiske myndigheders bestræbelser havde båret frugt. Den nye banktest viste, at der ikke er sket noget afgørende på gebyrfonden ved overførsler mellem de nordiske lande. Bankerne er imidlertid nu langt bedre til at give informationer til kunder om overførsler, og overførselstiden er blevet noget kortere.

Og så holdt Forbundet og foreningerne i maj et styreseminar på Biskops Arnö med temaet "Vor Omverden - og vores udfordringer" med indlæg om følgende undertemaer; "Nordiska roller i verden", "Ideella organisationer nu och i framtiden", "Hvilket Norden finns 2020?" Også indlæg under overskriften "Vore samarbejdspartnere", "Og

samarbejdspartnere uden for Norden" blev behandlet i indlæg, og der var et indlæg om "Vore arbejdsformer og beslutninger"

Projektvirksomheden har i 2003, i lighed med tidligere år, været præget af videreføringen af allerede igangsatte projekter. Det gælder Nordjobb, Nordskol, Nordplus-mini og det nordiske biblioteksprojekt "Skumringstid", samt det nye projekt "Nordisk Gæstebud", som blev gennemført med udgangspunkt i Nordens Dag den 23. marts 2001.

I 2003 mistede Forbundet og foreningerne administrationen af et af sine kerneprojekter, da Nordisk Ministerråd opdagde kontrakten med FNF om administrationen af Nordplus-Mini og Nordskol. Nordplus-mini er en stipendieordning for skoleklasser, som samarbejder med en anden nordisk klasse. Da særligt skoleudveksling har været et kerneområde og en hjertesag for Foreningerne Norden gennem alle årene, har det været et stort tab at miste administrationen af netop dette projekt. Nordisk Ministerråd har imidlertid oplyst, at årsagen til den nye administration af ordningerne ikke skyldes utilfredshed med Norden foreningernes hidtidige administration.

Nordjobb-projektet, der blev omorganiseret i 2002, fik ny database, og en større satsning på information medførte, at antallet af ansøgere er næsten firedoblet i 2003. Det centrale Nordjobbsekretariat har i perioden frem til 1. december været lokaliseret i Stockholm og flyttede den 1. december til Malmø.

Samarbejdet med PR-foreningen for nordiske biblioteker om "Skumringstid" er fortsat, og projektet blev gennemført for syvende gang med stor tilslutning i Norden og Baltikum. Biblioteksprojektet er fortsat det nordiske projekt, som samler flest deltagere på flest steder i Norden og i de tre baltiske land, og udgør nu en indarbejdet nordisk aktivitet på de lokale biblioteker.

Forbundet støtter Orkester Norden, som har etableret sig som et eftertragtet symfoniorkester på højt internationalt musikalsk niveau. I 2003 blev orkesterets turné indledt med en koncert i Karlskrona-Sverige for derefter at fortsætte til København, Malmö, Kristianstad og blev afsluttet ved den store musikfestival "Schlossfestspiele" i Ludwigsburg – Tyskland.

Dirigent var Okko Kamu, Finland og solist den svenske trumpetist Håkan Hardenberger. Koncerterne var også i 2003 godt besøgt, og orkesteret blev igen mødt med begejstring både hos publikum og presse.

FNUF:s sekretariat koordinerer virksomheden i Helsingfors under ledelse af Pohjola-Nordens Ungdomsforbunds generalsekretær. Foreningerne Nordens Ungdom (FNU) har videreudviklet sit arbejde og tilbyder attraktive nordiske aktiviteter, som samler nordisk ungdom. Nævnes skal nogle af de nordiske arrangementer, som blev arrangeret i 2003, bl. a. Saunaexpressen i Finland og Café Norden, der i 2003 gik under navnet "Nordisk havudsigt" og lokkede ca 100 unge til Åland i oktober. FNU markerer sig som en vigtig mødeplads for nordisk interesserende unge.

Foreningerne har fortsat sit samarbejde med Norden-foreningerne i Estland, Litauen, Letland og i Koltushi kommune i nærheten af St. Petersburg. I 2003 blev der indgået en samarbejdsaftale med Norden Foreningen i Petrozavodsk.

4 DET NORDISKE SAMARBEJDES UDVIKLING I 2003

Temaet for det svenske formandskab i 2003 var "Integration Norden". Temaet signalerede, at Sverige under formandskabet ville arbejde for den fortsatte integration mellem de nordiske lande. Der var her i høj grad tale om en opfølgning af rapporten om Nordboernes rettigheder – en rapport, hvis udarbejdelse var ledet af ambassadør Ole Norrback på opdrag af Nordisk Ministerråd. Rapporten blotlagde en lang række grænsehindringer, som fortsat hærger i Norden.

Forbundet og Norden-foreningerne deltog aktivt i dette udredningsarbejde. Til det fortsatte arbejde har forbundet arbejdet dels med indspil og informationer, og dels med erfaringsmateriale fra den nordiske servicetelefon "Hallo Norden".

Poul Schlüter har i 2003, som den svenske samarbejdsminister Berit Andnors særlige repræsentant, arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. Poul Schlüter fortsætter sit arbejde som de nordiske samarbejdsministres særlige repræsentant i første halvdel af 2004 under Islands formandskab for Nordisk Ministerråd. Den overordnede opgave for Poul Schlüters arbejde var og er at finde konkrete løsninger af juridiske og

bureaucratiske forhold, der skaber barrierer for den ønskede mobilitet over de nordiske grænser for nordiske medborgere.

For at styrke arbejdet med fjernelse af grænsehindringer er der inden for rammerne af Nordisk Ministerråd pr. 1. november 2003 etableret et grænsepoltisk sekretariat. Sekretariatet skal udover at yde bistand til Poul Schlüter, arbejde systematisk og effektivt med fjernelse af grænsehindringer. Sekretariatet skal også koordinere indsatsen mellem Poul Schlüters arbejde, konkrete problemstillinger fra Hallo Norden og samarbejdet mellem de grænsregionale komiteer. Forbundet har, siden det grænsepoltiske sekretariats oprettelse, været i løbende kontakt med sekretariatet med henblik på genseidig inspiration i arbejdet.

Konkret har FNF i 2003 gennemført endnu en banktest, 18 måneder efter at Forbundet ved hjælp af en banktest afslørede, hvilke høje gebyrer privatkunder pålægges, når de ønsker at overføre penge fra en nordisk bank til en anden. Formålet var at se, om de nordiske myndigheders bestræbelser havde fået frugt. Den nye banktest viste, at der ikke er sket noget afgørende på gebyrfronten ved overførsler mellem de nordiske lande. Bankerne er imidlertid nu langt bedre til at give informationer til kunder om overførsler, og overførselstiden er blevet noget kortere.

Arbejdet med at lette livet for nordboernes bevægelighed over de nordiske grænser vil fortsat stå højt på FNF's dagsorden, ligesom det er et område, der har Norden foreningernes bevægenhed af den simple årsag, at det optager medlemmerne og de nordiske medborgere i deres hverdag.

Med et udvidet EU har det nordiske samarbejde fået en ny betydning og vægt. Udvidelsen betyder, at der er et større behov for større regionalt samarbejde. Det nordiske samarbejde er yderligere styrket af, at samtlige nordiske lande deltager i det europæiske indre marked. Dette både stimulerer det nordiske samarbejde og giver Norden som region en mulighed for at kunne virke initierende i det videre europæiske perspektiv. Har vi i Norden ondt i grænsehindringerne, er det dog for intet at regne mod, hvad der skal overvindes ved EU-landenes øvrige grænser. Som Göran Persson har været inde på, vil de nordiske lande både kunne være foregangsregion men også samarbejdende over for trægheden i EU-systemet.

De baltiske landes forestående EU-tilslutning har også skabt yderligere dynamik i det nordiske nærområdes samarbejde.

Og så har forbundet i 2003 udtalt sig om et vigtigt sprogpoltisk medlemsforslag fra Nordisk Råd. Det drejer sig om A 1321/kultur om domænetab. FNF udtalte, at det i lighed med forslagstillerne fandt, at Ministerrådet bør opfordres til at fremlægge et ministerrådsforslag om, hvordan sprogpoltikken i Norden kan tilrettelægges for at bidrage til at styrke de nordiske sprogs stilling som komplette samfundsberende sprog, hvor også forskningsinstitutioners og forskeres muligheder for at deltage i den internationale udvikling sikres, og hvor de nordiske erhvervsvirksomheder både kan styrke deres internationale erhvervsvirksomhed og betjene de nordiske markeder, kunder og myndigheder på de nordiske sprog. I udtalelsen pegede FNF også på, at forbundet fandt, at et ministerrådsforslag desuden burde indeholde tiltag, som de nordiske lande i regi af Nordisk Ministerråd vil gennemføre, samt give en oversigt over, hvordan den nationale sprogpoltik kan underbygge de fælles nordiske indsatser, og hvordan Ministerrådet vil sikre, at så mange aktører som muligt gives praktiske og økonomiske muligheder for at deltage i dette arbejde. Desuden burde forslaget i lyset af den nye sprogsituation i Norden omfatte tiltag, der kan sikre, at indbyggere med en sproglig baggrund fra tredje lande bedre kan forstå og kommunikere med borgere i Norden på de nordiske sprog.

Præsidiet i Foreningerne Nordens Forbund udtrykte også sin støtte til de nordiske regeringers og Nordisk Råds arbejde for at få britiske myndigheder til at standse udsippene af radioaktivt affald i havet fra Sellafield-anlægget i Nord-England. Præsidiet udtrykte bekymring over udslip, som forurenede store nordlige havområder og repræsenterer en trussel mod fisk og andre naturressurser. Præsidiet tilsluttede sig kravet om handling i Sellafield fremsat af nordiske politikere i Miljø- og Resurseudvalget i Nordisk Råd. Udvælgelsen havde understreget, at virkningen af de skadelige udslip kunne mærkes et stykke op ad den norske kyst og så nordligt som til Barentshavet.

5 FNF'S ORGANISATION OG STYRINGSORGANER.

Præsidiets medlemmer er formændene for de nationale Norden-foreninger og en repræsentant for Foreningerne Nordens Ungdom (FNU). I 2003 har sammensætningen været følgende:

Danmark	Knud Enggaard leder og medlem frem til 5. februar, herefter Frode Sørensen
Finland	Riitta Prusti (formand fra 5. februar)
Færøerne	Birgit Kruse frem til 26. oktober, herefter Barður Jakubsson
Island	Sigurlín Sveinbjarnardóttir, næstformand
Norge	Grete Øverlier
Sverige	Bengt Göransson
Åland	Hasse Svensson (næstformand)
FNU	Antton Rönnholm frem til den 26. oktober, herefter Marianne Muona (FNU har været repræsenteret af generalsekretæren Tapani Tulkki på Forbundets møder)

Præsidiet har haft 4 møder i løbet af året: I Stockholm den 4.-5. februar, på Nordisk Folkhögskola Biskops Arnö i Sverige den 25. maj, Villmannstrand den 25. juni og i Oslo den 26. oktober. Præsidiet har behandlet i alt 58 sager.

Arbejdsudvalget har bestået af Knud Enggaard, Riitta Prusti og Hasse Svensson frem til 5. februar, herefter af Riitta Prusti, Sigurlin Sveinbjarnadóttir og Hasse Svensson.

Direktørkollegiet består af direktørerne/generalsekretærerne i de nationale Norden-foreningene og en repræsentant for FNU. Direktørkollegiet ledes af FNFs generalsekretær og fungerer som sagsforberedelsesorgan for Præsidiet. Kollegiet har haft følgende sammensætning i 2003:

FNF	Terje Tveito (frem til 1. oktober), herefter Karen Bue
Danmark	Peter Jon Larsen
Finland	Larserik Häggman
Island	Óðinn Albertsson
Færøerne	Høgni Djurhuus
Norge	Berit Griebenow
Sverige	Anders Ljunggren
Åland	Åsa Juslin
FNU	Tapani Tulkki

Direktørkollegiet har haft 5 møder i løbet af året: i Stockholm den 4. februar, i København den 18. august, i Stockholm den 26. september, i Oslo den 27. oktober og i Malmö den 10. november. Direktørerne har behandlet i alt 53 sager i 2003. I tillæg til dette har direktørerne haft telefonmøder.

Styringsgruppen for biblioteksugen har bestået af Edith Kjærsgaard, Danmark, Leila Lukander, Finland, Esther Sigurðardóttir, Island, Ole Harald Flåten, Norge, Britta Nygård og Maj-Britt Immander, Sverige. Fra PR-foreningen for nordiske bibliotekar har Anne Marie Marstrand, Danmark, Päivi Jokitalo, Finland, Hólmkell Hreinson, Island, Live Gulsrød, Norge og Björn Lindwall, Sverige deltaget. Desuden har Durita Joensen, Færøerne og Bolette Olsen, Grønland deltaget i planlægningen af projektet. Styringsgruppen har haft et møde i Reykjavík den 17. januar, hvor også FNF's generalsekretær Terje Tveito og Pohjola-Nordens generalsekretær Larserik Häggman deltog.

Skolegruppen har bestået af Edith Kjærsgaard, Danmark, Arja Kuosma, Finland, Høgni Djuurhus, Færøerne, Maria Jónsdóttir, Island, Espen Stedje, Norge, Birgitta Engman, Sverige og Åsa Juslin, Åland. Skolegruppen har haft to telefonmøder den 3. august og den 15. oktober samt et møde i Stockholm den 6. oktober, hvor også FNF's generalsekretær Karen Bue deltog.

Arbejdsgruppen for **Venskabsbysamarbejdet** har bestået af Edith Kjærsgaard, Danmark, Martin Paulig, Finland, Høgni Djurhus, Færøerne, Esther Sigurðardóttir, Island, Espen Stedje, Norge, Britta Nygård, Sverige og Åsa Juslin, Åland. Arbejdsgruppen har ikke haft møder i 2003.

Redaktørgruppen for redaktørerne for foreningernes medlemstidsskrifter består af Torsten Hallberg, Sverige, Ole Oxholm, Danmark, Monica Evje, Norge og Merja Jalonen, Finland. Gruppen har ikke haft møder i 2003.

Arbejdsgruppen for **fælles medlemskort og fælles medlemsfordele** bestod af følgende medlemmer: Mari Taivainen, Finland, Virpi Jokinen, Island, Espen Stedje, Norge, Yvonne Norrgård og Bettina Sundin Mäkelä, Sverige og Anne Berndts, Åland. Gruppen har ikke haft møder i 2003.

Sekretariatet for Foreningerne Nordens Forbund har været ledet af generalsekretær Terje Tveito, generalsekretær og administrationssekretær Ruta Balcuna frem til 1. oktober og herefter af generalsekretær Karen Bue og administrationssekretær Helena Johansson.

Projektkoordinatører:

Projektkoordinatører for **Nordjobb** har været Anders Bergström/Tuovi Ruottinen/Åsa Juslin, Foreningen Norden, Sverige, for **NordProLink**: Kristin Saunes Franklin, Foreningen Norden, Norge, for

Biblioteksprojektet: Leila Lukander, Pohjola – Norden, og for **Nordskol** og **Nordplus mini**: Birgitta Engman, Foreningen Norden, Sverige.

Regnskabsførere og revisorer:

Arvid Uldal, Oslo var bogfører for FNF og Emil Rønqvist var statsautoriseret revisor og Úlfur Sigurmundsson, Island var tillidsvalgt revisor frem til 30. september. Ved sekretariats flytning til Malmø blev der engageret en ny regnskabsfører, Jan Christer Berggren, og der blev valgt en statsautoriseret revisor Bruno Christensen og tillidsvalgt revisor Kurt Moosback, Norge.

Ledere af de nordiske informationskontorer:

De nordiske informationskontorer har i 2003 været ledet af følgende: **Finland**: Jyväskylä af Tero Karjalainen og Vasa af Christina Knookala, **Island**: Akureyri af María Jónsdóttir, **Norge**: Arendal af Unni Ramsvatn og Alta af Guri Hanssen, **Sverige**: Göteborg af Lembit Murro, Umeå af Ulf Lassén. I **Danmark** foregår informationsarbejdet ved Foreningen NORDEN, Danmarks kontorer i København og har været ledet af Ole Oxholm. Det nordiske informationskontor i **Sydslesvig**, Flensburg har været ledet af Anette Jensen.

Styregruppen for Orkester Norden: Generalsekretær Karen Bue har deltaget i styregruppemøde i juli på Forbundets vegne.

5.1 FNF's fremtididige organisering

Præsidiet traf i februar 2003 beslutning om at ansætte Karen Bue, Danmark som ny generalsekretær for FNF og besluttede desuden, at sekretariatet skulle flytte til Malmø. Karen Bue tiltrådte den 1. september og overtog ansvaret for driften den 1. oktober, hvor FNF's hidtidige generalsekretær Terje Tveito sluttede i FNF. Den 1. oktober lukkede FNF kontoret i Oslo og det nye sekretariat åbnede i Malmø den 1. oktober. Det nye sekretariat er placeret Norra Vallgatan 16, 211 25 Malmø.

5.2 Forbundets økonomi

Forbundets virksomhed finansieres af midler, som de nationale Norden-foreninger indbetaler fordelt efter samme fordelingsnøgle, som er fastsat for de nordiske landes bidrag til Nordisk Ministerråds budget. Derudover får Forbundet et virksomhedsbidrag fra Nordisk Ministerråd og projektmidler for finansiering af projekter, Ministerrådet ønsker skal gennemføres, eller som Norden-foreningerne og Forbundet har foreslægt. Ministerrådets støtte bygger som udgangspunkt på en aftale, som Nordisk Ministerråds sekretariat og Forbundet indgik i 1993.

Foreningerne Nordens Forbund modtog i alt NOK 1.207.500,- i virksomhedsstøtte fra Nordisk Ministerråd i 2003. Til finansiering af 5 projekter modtog Forbundet fra Ministerrådet i alt NOK 10.796.100,-. For at kunne gennemføre Nordjobb måtte foreningerne også i 2003 supplere Ministerrådets bevillinger med egne midler og med nationale bidrag.

6 FNF'S HANDLINGSPROGRAM FOR 2003-2005

Med udgangspunkt i de analyser, som blev gjort i forslaget ”Norden i tiden og verden” og de nationale foreningers princip- og arbejdsprogrammer, har Præsidiet drøftet et forslag til flerårig handlingsprogram for FNF for 2003 til 2005. Præsidiet vedtog i begyndelsen af 2003 et flerårigt handlingsprogram for FNF. Handlingsplanen er blevet publiceret til brug for det videre arbejde i Forbundet og i de nationale foreninger.

I dette program understreges det, at fællesskabet mellem de nordiske lande og nordiske folk giver en merværdi ved de nordiske landes deltagelse i det internationale samfund, hvor Nordens fælles historie, kultur og sprog indebærer et ansvar for at videreføre et nordisk samarbejde, som inkluderer alle, som bor i Norden, og som udvider de folkelige kontakter til andre lande i Europa.

Gennem deltagelse i Foreningerne Nordens Forbund vil Norden-foreningen bidrage til, at fordybe et folkeligt fællesskab omkring det nordiske samarbejde og de nordiske landes deltagelse i det internationale samarbejde. Forbundets arbejde skal bidrage til at øge forståelsen for det nordiske fællesskab og nordiske forhold blandt befolkningerne i vores lande, og styrke kontakterne også mellem nordboere med forskellig sproglig, kulturel og etnisk baggrund.

Det nordiske samarbejde præges i øget grad af den internationale udvikling og den Europæiske Union og det Europæiske økonomiske samarbejde gennem EØS, og samarbejdsorganisationer er i dagens Norden med til at sætte dagsordenen for vores nordiske samarbejde.

I denne proces må Forbundet og Norden-foreningerne have et højt beredskab for både at fastholde og stimulere det nordiske fællesskab, og for at bidrage til at udvikle den nordiske integration. Dette indebærer et behov for en skærpet opmærksomhed på ”medborgernes Norden”. Forbundet og foreningerne må gennem initiativer og forslag medvirke til at udbygge og forstærke borgernes gensidige rettigheder i Norden, således, at alle som bor i vore lande, uafhængigt af statsborgerskab, bliver behandlet på en sådan måde, at de kan deltage i udviklingen af det nordiske fællesskab.

Forbundet skal være foreningernes fælles platform for diskussioner om de fælles prioriteringer, og Forbundets virksomhed bygger på de prioriteringer medlemsorganisationerne har valgt for sin nationale virksomhed, hvor samarbejdet med de andre Norden-foreninger kan øge gennemslagskraften for de sager, foreningerne tager op nationalt, og bidrager til, at foreningerne kan fremstå som et attraktivt nordisk foreningstilbud til nuværende og fremtidige medlemmer.

Foreningerne og Forbundet skal lægge særlig vægt på:

Kundskab – om de nordiske landes historie, kultur, sprog og samfundsforhold, og om vores landes deltagelse i det internationale samarbejde.

Venskab - og folkelige kontakter mellem vores nordiske nabos, og med vores nabos ved Østersøen, i det øvrige Europa og i USA og Canada.

Samarbejde - og initiativer for at udvikle det nordiske fællesskab, og et bredere internationalt samvirke med vægt på de folkelige organisationers interesser.

Foreningerne Nordens Forbunds handlingsprogram gengives som bilag til årsberetningen.

7 PROJEKTVIRKSOMHEDEN

Projektvirksomheden har i 2003, som tidligere år, været præget af videreførelsen af allerede igangsatte projekter. Det gælder Nordjobb, Nordskol og Nordplus-mini. Foreningerne har fortsat samarbejdet med PR-foreningen for nordiske biblioteker om gennemførelsen af det nordiske bibliotekspunkt "Skumringstid" og "Morgengry" for syvende gang, og også denne gang var der stor tilslutning til arrangementerne både i Norden og Baltikum.

Organiseringen af Nordjobb-projektet blev fornyet i 2002 og kom til at bestå af et særskilt Nordjobb-sekretariat, som blev midlertidigt placeret i Stockholm, og med aftaler med de enkelte foreninger om hvilke opgaver, disse skulle påtage sig. Forudsætningen var, at Nordjobb-sekretariatet skulle gives en permanent form og geografisk placering, når ansættelsen af en ny generalsekretær var klar, og den fremtidige placering af FNF-sekretariatet var besluttet. Efter ansættelsen af Karen Bue som ny generalsekretær og efter flytningen af FNF kontoret til Malmø, blev det besluttet, at Nordjobb-sekretariatet skulle placeres sammen med FNF sekretariatet. Åsa Juslin, Finland tiltrådte stillingen som Nordjobb projektchef den 15. november 2003.

For 2003 indgik FNF en aftale med Nordisk Ministerråd om at medvirke til NordProLink. Projektet bliver administreret af informationskontorerne i Baltikum og i Sct. Petersborg.

Virksomheden ved de nordiske informationskontorer er øget, og aftalerne mellem kontorerne og Nordisk Råds og Ministerråds informationsenhed har givet kontorerne nye opgaver og styrket kontakten mellem kontorerne og Rådets og Ministerrådets informationsvirksomhed.

Projektet ”Nordisk Gæstebud”, der blev introduceret på forsøgsbasis i 2002 med et meget godt resultat, blev fortsat i 2003.

Nedenfor gives en mere detaljeret omtale af aktiviteterne på de enkelte områder.

7.1 Ungdomsudveksling

Nordjobb

Nordjobb är ett mobilitetsprogram som erbjuder sommarjobb i Norden till unga i åldrarna 18-26 år. Nordjobb erbjuder sommarjobb, bostad och ett varierat fritidsprogram. Vidare får deltagarna arbetserfarenhet, internationell erfarenhet samt i många fall ett stärkt självförtroende.

Syftet med Nordjobb är att stärka och utveckla det nordiska samarbetet genom att nya generationer får vänner runt om i Norden och möjlighet att lära känna ett annat nordiskt land än sitt eget. Dessutom får Nordjobbarna en möjlighet att förkovra sig i de nordiska språken vilket främjar den nordiska språkförståelsen. Nordjobb handlar alltså om sociala och kulturella upplevelser samt erfarenhet inom arbetslivet.

Genom Nordjobb får arbetsgivarna möjlighet att enkelt rekrytera motiverad arbetskraft från hela Norden. Nordjobb kan via sin databas med ansökningar hitta arbetskraft som motsvarar de krav som arbetsgivaren önskar av sin sommarpersonal.

För andra året har Nordjobb en centraliserad organisation. Sekretariatet har haft sitt kontor i Stockholm fram till den 30 november varefter sekretariatet flyttade till Malmö i anslutning till FNFs sekretariat.

Den centraliserade organisationen innebär att projektet leds från ett nordiskt sekretariat med en projektchef. På sekretariatet arbetar även en informatör samt en projektledare. Nationellt rekryteras projektledare som ansvarar för det praktiska genomförandet.

Nordjobbs Nordiska Sekretariat koordinerar information till sökande, arbetsgivare, bostadsupplåtare och media, ansvarar för den elektroniska sökandedatabasen, planerar och genomför internutbildning för nationella medarbetare och leder ackvирering av arbetsplatser och deras tillsättning i alla nordiska länder.

De nationella projektledarna ansvarar i sin tur för ackvирering av arbetsplatser och deras tillsättning, anskaffning av bostäder, information till Nordjobbarna och rekrytering av fritidsledare.

Fritidsprogrammet har en tydlig nordisk profil genom att man satsar på Nordens historia, kultur och samhälle, nordisk språkförståelse, arbetsmarknad och studier i Norden.



Tabell 7.1.1 Kompletta* ansökningar 2003 fördelade på kön jämfört med resultat 2002

	Kvinna	Man	Totalt 2003	Resultat 2002
Danmark	324	152	476	166
Finland	3390	799	4189	1302
Färöarna	9	2	11	6
Grönland	28	25	53	6
Island	345	179	524	311
Norge	390	219	609	128
Sverige	1884	910	2794	798
Åland	10	3	13	3
	6380	2289	8669	2720

* Med kompletta ansökningar menas ansökningar som är fullständigt utfyllda. Ansökningarnas totala antal 2003 var 10911 st.

Tabell 7.1.2 Tillsatta platser 2003 jämfört med resultat 2002

	Tillsatta 2003	Resultat 2002
Danmark	131	212
Finland	94	106
Färöarna	5	12
Grönland	8	9
Island	70	108
Norge	59	65
Sverige	240	227
Åland	31	35
	638	774

Nordjobbs organisation

Nordiska sekretariatet

Projektchef Anders Bergström 1.1-31.8.2003, Åsa Juslin 15.11 -31.12.2003,

Informatör Tuovi Ruottinen og projektledare Maria Vigholt

Nationella projektledare:

Klaus Elmo Petersen, Danmark, Jan Liesaho, Finland, Karl Birgir Isaksen, Färöarna, Tukummeq Martinsen, Grönland, Virpi Jokinen, Island, Kristin Franklin, Norge, Yvonne Turelid, Terhi Korkiamäki, Stefan Vilbergsson, Sverige och Anne Berndts, Åland.

NordProLink

For 2003 indgik FNF en aftale med Nordisk Ministerråd om at medvirke til NordProLink, Projektet bliver administreret af informationskontorerne i Baltikum og i Skt. Petersborg.

NordProLink har en erhvervsmæssig målsætning om at etablere kontakt og samarbejde mellem små og mellemstore virksomheder i nærområderne og i Norden.

NordProLink har også en målsætning om at sprede information om nordiske samfundsforhold, kultur og grundlæggende principper for demokrati. Foreningerne Nordens hovedaktivitet handler om Norden og nordisk samarbejde, og FNF kan derfor tilbyde kurser, som omfatter forskellige aspekter af nordiske forhold, både når det gælder kultur, historie, demokrati, samfundsforhold og arbejds- og erhvervsliv. FNF kan med sin folkelige baggrund og netværk af lokalafdelinger tilføre NordProLink dimensionen *frivillig sektor*, som også er en forudsætning for den videre demokratidvikling i Baltikum og Rusland.

Det har i 2003 været uklart, hvordan Informationskontorerne og FNF skulle samarbejde. Informationskontorerne formidlede ikke navne på ansøgere uden praktikplads til FNF som forudsat i kontrakten mellem FNF og Nordisk Ministerråd, og Forbundet fik derfor ikke mulighed for at udføre sin del af aftalen med at skaffe praktikpladser til disse ansøgere. Det har heller ikke været muligt at arrangere kurser for deltagerne, da oversigt over deltagerne ikke blev formidlet til FNF. For at løse disse uklarheder besøgte FNF's projektleder samtlige informationskontorer og diskuterede sagen med direktører og projektansvarlige. FNF har også diskuteret sagen

med Nordisk Ministerråd. Møderne var meget konstruktive, og FNF ser derfor meget positivt på et godt og frugtbart fremtidigt samarbejde.

7.2 Nordisk Biblioteksvecka– "Kura Skymning"



Danmark:	En nordisk biblioteksuge - Skumringstid
Finland:	Pohjoismainen kirjastoviiiko - Iltahämärässä
Færøyene:	Ein norðurlensk bókasavnsvíka - Í skymningin
Grønland:	Nunani Avannalermitut sapaatin Akunnerani atuagaateqarfinni - Taarsiarasaartalernerani
Island:	Norræn bókasafnavika - Í ljósaskiptunum
Norge:	Nordisk biblioteksuke - Skumringstime
Sverige:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning
Samisk:	Davviriiikkalaš girjerádjovahkku – Eahketveaigin
Åland:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning

Den nordiska biblioteksveckan firades för sjunde gången den 10:e-16:e november. Tema för veckan var Havet & Norden. Tematexten för vuxna var inledningen ur Alexander Kiellands roman Garman & Worse, och för barnen en grönlandsk saga, utgiven av förlaget Atuarkkiofik, som hade översatts till alla nordiska språk. Boken distribuerades via förlag och Norden-föreningar och biblioteken som deltog i biblioteksveckan kunde beställa den till rabatterad pris.

Biblioteksprojektet finansierades med stöd av Nordiska ministerrådet/Nordbok, med bidrag av föreningarna Norden. Bibliotekens egen ekonomiska satsning var betydande och uppgick till en mångdubbelt större summa än bidraget från Nordiska ministerrådet.

Biblioteksveckan hade god täckning i tidningspressen, radio och TV i hela Norden, vilket framgår ur de evalueringsrapporter jämte pressklipp som inkommit från de deltagande biblioteken.

Liksom tidigare år skickades information om projektet till bibliotek, skolor och föreningar främst via nationella biblioteksdatabaser och bibliotekens gemensamma adresslistor.

Affischen, kortet, kopior på Kiellands text, idékatalogen och ett kort pressmeddelande skickades till samtliga deltagare enligt deras beställningar. Årets affisch var mycket uppskattad, gjord av den åländska bildkonstnären Rita Jokiranta.

Till biblioteksveckan anmälde sig i år sammanlagt 1002 bibliotek, skolbibliotek och Norden-föreningar. Ett stort antal av biblioteken och skolor arrangerade program även i år utan att anmäla sig ”officiellt”, vilket innebär att det verkliga antalet deltagande institutioner är betydligt fler. Förutom biblioteken tog föreningarna Nordens lokalavdelningar aktivt del i planeringen och genomförandet av biblioteksveckan i samarbete med biblioteken.

De baltiska länderna deltog även detta år i biblioteksveckan. Detta möjliggjordes av ett avtal mellan FNF och de nordiska informationskontoren om finansiellt stöd.

I Litauen tycks intresset öka årligen – i år var det 78 bibliotek med sammanlagt 138 institutioner som deltog i veckan! Sammanlagt arrangerades i Litauen 445 olika programaktiviteter. I Lettland var veckan också mycket populär, även där var det över 70 bibliotek som deltog.

I Estland var det Estlands Nationalbibliotek i Tallinn, Tarto-avdelningen av Finsk-Estniska institutet samt Tarto bibliotek som hade anmält sig. En officiell rapport har inte i skrivande stund kommit från Estland, men den skickas senare till arbetsgruppen.

Bland deltagare fanns i år även två danska bibliotek i Tyskland, samt som nya deltagare bibliotekerna på Shetland och Orkney.

Projektet finansierades med medel från Nordbok, de nationella föreningarna Norden och PR-föreningen för nordiske biblioteker. En betydande arbetsinsats görs även av projektgruppens medlemmar.

För de lokala kostnaderna stod de deltagande biblioteken. Bibliotekens egen andel av finansieringen överstiger projektmedlen mångdubbelt. Därtill kommer arbetsinsatsen av de anställda i de enskilda biblioteken och av samarbetsparterna i de lokala föreningarna Norden. De lokala föreningarna Norden har också i många fall deltagit i finansieringen.

De nationella föreningarna Norden har bidragit med egna medel till administration, information och material samt givit stöd till arrangemang vid biblioteken och i lokalföreningarnas regi.

7.3 Nordisk Gæstebud

På baggrund af et forslag, som kom op under samarbejdsseminaret for foreningernes ansatte i 2001, har foreningerne i regi af Pohjola-Norden, arbejdet med at udvikle et nyt nordisk samarbejdsprojekt ”Nordisk Gæstebud” som tilbydes lokalforeningerne, og som bidrager til at øge opmærksomheden omkring Nordens Dag den 23. marts. Projektet blev gennemført som forsøg i 2002. Gennem Nordisk Gæstebud inviterer foreningerne til et fælles nordisk måltid, hvor mødet omkring spisebordet, en fælles menu og information om nordiske madtraditioner skal inspirere til nordisk fællesskab og forståelse.

Gæstebudet er knyttet til markeringen af Nordens Dag 23. marts. Foreningerne Norden tilbyder et vist materiale til PR for arrangementet fx plakat, madordsliste, nordiske flag, servietter og menuforslag. Gæstebudet arrangeres af lokale kræfter i Norden-foreningerne, i regi af skoler, kantiner og cafeer m.m.

I 2003 blev der arrangeret ca. 300 gæstebud med ca. 15 000 deltagere.

7.4 Kursus i Nordisk Samarbejde

På grund af for få tilmeldinger var det ikke muligt at gennemføre Kursus i Nordisk Samarbejde i 2003.

7.5 Nordiske Informationskontorer

De nordiske informationskontorer blev oprettet i 1981 efter beslutning af Nordisk Ministerråd og organiseres i samarbejde med Foreningerne Norden. Kontorerne har som opgave at sprede information om det officielle nordiske samarbejde, koordinere nordiske aktiviteter i de aktuelle regioner og samtidig virke som distriktskontorer for Norden-foreningerne.

I 2003 har der i lighed med tidligere år været ni informationskontorer/informationsaktiviteter i virksomhed: Jyväskylä og Vasa i Finland, Akureyri i Island, Alta og Arendal i Norge og Umeå og Göteborg i Sverige. I Danmark er informationsarbejdet knyttet til informationstidsskriftet NordNu som udgives af Foreningen NORDEN, Danmark. Informationskontoret i Sydslesvig, som blev oprettet i 1997 som et informationspunkt med kontorsted i Flensburg, arbejder med nordisk information i Sønderjylland og Slesvig-området, og har igennem året drevet sin virksomhed på linie med de øvrige kontorer.

Samarbejdsoplægget mellem Nordisk Ministerråd og informationskontorerne er baseret på, at kontorerne skal bistå Ministerrådet med at sprede information om det nordiske samarbejde i sine regioner. De aftaler, som er oprettet mellem kontorerne og Ministerrådet, er grundlaget for den støtte, som gives over det nordiske budget. I tillæg til dette skal kontorerne på eget initiativ, eller på opdrag af Ministerrådssekretariatet, kunne få yderligere projektfinansiering.

Kontorernes arbejdsplaner drøftes årligt med Nordisk Råds og Ministerrådets Informationsenhed, og kontorenes informationsansvarlige deltager i nordiske arrangementer såsom sessioner og nordiske konferencer. En tilsvarende aftale er indgået med Nordisk Kulturfond.

Organisatorisk har kontorerne fortsat som hidtil med egne bestyrelser og med opgaven at informere om det nordiske samarbejde, organisere nordiske projekter i sine arbejdsdistrikter og at virke som sekretariat for Norden-foreningernes regionale og lokale organisationer.

Virksomheden ved informationskontorerne er med tiden blevet ganske omfattende og har stor betydning for interessen for det nordiske samarbejde i de aktuelle regioner. Kontorerne udarbejder egne årsberetninger.

7.6 Orkester Norden

Orkester Norden begyndte som et samarbejdsprojekt mellem Foreningerne Nordens Forbund, Lionsklubberne i Norden og de nordiske sektioner af Jeunesses Musicales (Musik og Ungdom) i 1993.

Orkester Norden har til formål at styrke sammenholdet mellem nordisk ungdom, udvikle kundskaben om nordisk musik, og at synliggøre vor rige fællesnordiske kulturarv. Orkesteret har som ambition at tilbyde unge nordiske symfonimusikere muligheder for at arbejde med et nordisk musikrepertoire under ledelse af nogle af Nordens bedste orkestermusikere og med dirigenter og solister af internationalt format. Orkesterets turnéer har givet unge nordboere mulighed for at udvikle musikalske og menneskelige kontakter med unge musikere i alle de nordiske lande.

Efter en evaluering af projektet i 1996, udført af NOMUS på opdrag af Nordisk Ministerråd, har projektet t.o.med år 2000 haft et fast bidrag fra Ministerrådet på DKK 1 mill. årlig. Fra og med 2001 blev det årlige bidrag fra Ministerrådet forhøjet til DKK 1,5 mill.

I år 2003 har orkesteret fået betydelig økonomisk støtte fra Nordisk Investeringsbank, som er orkesterets hovedsponsor, samt bidrag fra Kulturnämnden i Malmö-Sverige, og private firmaer i forbindelse med indledningsseminaret og koncertturnéen. Lions-klubberne i Norden har som tidligere bidraget med stipendier til musikerne samt til praktiske arrangementer ved koncerterne i Norden. Rikskonserter-Sverige bidrog som tidligere med økonomisk støtte på SEK 150.000 som tillæg til projektlederens løn.

Fra 1997 ledes projektet af en nordisk styringsgruppe med repræsentanter for Lions i Norden, Foreningerne Nordens Forbund, Jeunesse Musicales, Norsk musikråd, Svenska Rikskonserter og Nordiska Konservatorierådet. NOMUS (Nordiska Musikkommitten) deltager som observatør. Norsk musikråd og Svenska Rikskonserter deler sekretariatsopgaverne, med Svenska Rikskonserter som projekt- og turnéansvarlig.

Til orkesteret er der også knyttet et hæderspræsidium, hvor fremtrædende nordister bistår orkesteret på forskellig måde med information og kontaktarbejde. Hæderspræsidiet består af: tidligere Præsident Vigidís Finnbogadóttir, tidl. statsminister Anker Jørgensen, tidl. statsminister Odvar Nordli, tidl. statsminister Thorkjörn Fälldin og tidl. riksdaysråd Elsi Hetemäki-Olander.

Orkesteret har siden 2001 haft tilknyttet en programgruppe, som består af Rikskonserter, Musik i Skåne, Malmö Symfoni Orkester og Musikhøjskolen i Malmö. Disse parter bidrager med store kundskaber både kunstnerisk og praktisk.

Seminaret, som indleder orkestersæsonen er siden 2001 blevet holdt på Musikhögskolan i Malmö, Sverige. I 2003 blev turnéen indledt med en koncert i Karlskrona-Sverige for derefter at fortsætte til København-Danmark, Malmö-Sverige, Kristianstad-Sverige og blev afsluttet ved den store musikfestival "Schlossfestspiele" i Ludwigsburg – Tyskland. Dirigent var Okko Kamu – Finland og solist den svenske trompetist Håkan Hardenberger. Koncerterne var også i 2003 godt besøgt, og orkesteret blev igen mødt med begejstring både hos publikum og presse.



Tabell 7.6.1 Orkester Norden. Antal ansøgere og antal deltagere 1993-2003:

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Sum
Ansøgere	450	546	516	520	586	696	570	336	442	547	359	5568
Deltagere	67	104	86	90	86	103	82	91	98	96	93	996

Tabell 7.6.2 Orkester Norden. Deltagere fra de enkelte lande:

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Sum
Danmark	13	18	10	7	9	14	11	10	14	12	12	118
Finland	20	22	27	24	27	27	13	25	24	31	240	
Færøerne	1	1	1	-	-	-	1	1	1	-	-	6
Island	7	17	18	10	2	8	3	7	10	7	7	89
Norge	8	16	8	22	18	21	18	17	11	12	12	151
Sverige	18	30	22	27	30	33	32	28	38	27	27	285
Estland						2	3	-	-	1	6	
Letland						2	-	-	-	2	4	
Litauen										1	1	

Gjennomsnittsalderen i orkesteret i 2001 var 21 år. Det var 87% av deltakerne som studerer ved musikkhøgskole/konservatorium.

Under året har medlemmar ur orkestern i olika konstellationer gjort framträdanden vid tre olika tillfällen i Norge och Sverige.

8 FÖRENINGARNA NORDENS UNGDOMSFÖRBUND (FNUF)

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF) är ett samarbetsorgan för de nationella Nordenföreningarnas ungdomsorganisationer eller motsvarande organ i de nordiska länderna och de självstyrande områdena.

Medlemmarna år 2003 var Föreningen NORDENS Ungdom, Danmark, Pohjola-Nordens Ungdomsförbund, Finland, SORLAK, Grönland, Nordklúbburin, Island, Föreningen Norden, Norge och Föreningen Nordens Ungdomsförbund, Sverige och hade totalt 5565 medlemmar. FNUF höll år 2003 sitt vårmöte i Helsingfors och höstmöte i Stockholm.

Antton Rönnholm fortsatte som FNUF:s ordförande ända till höstmötet då Marianne Muona valdes till ordförande.

FNUF använde under året sina resurser speciellt till aktivt deltagande i Ungdomens Nordiska Råd (UNR) och utveckling av rådets verksamhet. UNR:s årliga session ordnades i slutet av oktober i Oslo.

Till alla samarbetspartners, aktiva medlemmar och övriga intresserade distribuerades FNUF-Expressen tre gånger under året per e-post. FNUF-Expressen är ett nyhetsbrev som beskriver de evenemang, seminarier och resor som arrangeras i FNUF:s regi. Tidningen GORM, en samnordisk ungdomstidning som under året sammanställts i Danmark., kom ut en gång med idén att spara resurser till år 2004. År 2004 publiceras således tre nummer.

De samnordiska evenemangen som arrangerats under året var bl a Saunaexpressen i Finland. Café Norden gick detta år under namnet ”Nordisk havsutsikt” och lockade ca 100 ungdomar till Åland i oktober.

FNUF:s sekretariat fortsatte koordinera verksamheten i Helsingfors under ledning av Pohjola-Nordens Ungdomsförbunds generalsekreterare. Sekretariatet har ansvar för FNUF:s ekonomi, tar hand om informationsspridningen mellan länderna samt förbereder och sammankallar möten. Från och med januari 2004 administrerar FNUF/PNU också Ungdomens Nordiska Råds sekretariat.

Samarbetet mellan länderna och organisationerna har under år 2003 fungerat bra. FNUF har haft ett aktivt år och ser positivt på det förtroende som FNUF åtnjuter hos FNF och bland Föreningarna Norden i respektive länder.

9 VENSKABS BYSAMARBEJDET

Venskabsbysamarbejdet mellem kommuner og frivillige organisationer har gennem alle årene været en vigtig sag for Norden-foreningerne. Samarbejdet giver muligheder for at bringe folk på lokalt og kommunalt plan sammen i et netværk over hele Norden. Omkring 1000 kommuner har i årenes løb oprettet venskabskontakter i Norden. Denne virksomhed har hen ad vejen også fået forgreninger til de nordiske nærområder, og til en række lande i de andre verdensdele.

I 2003 har foreningerne fortsat diskussionerne om, hvordan venskabsbysamarbejdet kan fornyes, og i forbindelse med handlingsprogrammet for Forbundet for perioden 2003 – 2005 har foreningerne besluttet, at samarbejdet mellem foreningerne, og med kommunernes organisationer om venskabsbysamarbejdet skal udvikles ved, at der oprettes en fælles nordisk hjemmeside for venskabsforbindelserne. Etableringen af venskabsforbindelserne til naboland og kommuner og foreninger i andre europæiske lande skal prioriteres. Foreningerne skal også samarbejde om udviklingen af og gennemførelsen af ”Nordisk Træf” som et fast tilbagevendende mødested for venskabsbyerne og organisationerne. På træffet drøfter deltagerne venskabsbysamarbejdet og den overordnede hensigt med venskabsbysamarbejdet.

Konklusionerne fra Nordisk Træf 2003 var en understregning af behovet for at udvikle Nordisk Træf som en mødeplads med deltagelse for alle indbyggerne i kommunerne, også indvandrere og dem, som repræsenterer andre kulturer, samt for kommunernes politikere og administration, institutioner og virksomheder, som kan udveksle erfaringer og drøfte nordiske spørgsmål af betydning for lokalsamfundene. En vigtig opgave vil være at udvikle venskabsbysamarbejdet med kandidatlandene i EU i Østersøområdet og med Kaliningrad og St. Petersborg-området i lyset af, at EU nu søger efter praktiske arbejdsformer, som kan sikre en bredere folkelig tilslutning om den europæiske integration, og bredere folkelige kontakter i udviklingen af det europæiske fællesskab.

Næste Nordiske Træf holdes i august 2004 i Kalmar.



Esbo bildkonstskolas vernissage (Foto: Anja Syrjä)
Symboliserar Esbobarnens hälsning till väntortens barn och ungdomar.

10 SKOLSARBETE

Föreningarnas skolsamarbete varierar lite i de nordiska länderna. Sverige, Norge och Danmark erbjuder skolmedlemskap till skolorna. Finland och Island håller kontakt med alla skolor i respektive land. Norge och Finland är dessutom administratörer för nationella stipendieordningar. Föreningarna samarbetar då det gäller genomförandet av Nordplus-mini, Nordskol och brevväxlingsprojektet Vänskapsklasser. Alla föreningar har dessutom hand om elevutväxlingsstipendierna Vestnordenmedel som finansieras av Nordiska Ministerrådet efter avtal med varje enskild förening. Föreningarna erbjuder även skolorna nordiska lärarförbildningskurser och anordnar sommarläger för ungdomar i alla åldrar. Föreningarna publicerar nordiskt material och böcker.

10.1 Nordskol

Nordskol har som mål att utveckla och öka kontakterna mellan skolor i Norden. Nordskol ger lärare möjlighet att gå en nordisk utbildning, att träffas för att utarbeta arbetsplaner, förbereda elevbesök eller utvärdera gemensamma projekt. Nordskol som administreras av Föreningen Norden, Sverige har varit en stipendieordning för grundskollärare under Nordiska ministerrådets Nordmål-projekt. SIU, Senter for internasjonalisering av høyere utdanning i Norge har fungerat som handläggare för Nordmål. SIU beslutade i början av år 2003 att det inte skulle betalas några pengar för Nordskol för år 2003. Lärarna hade då redan fått informationen att Nordskol skulle fortsätta som vanligt även under hela år 2003 med sista ansökningsdag den 31 mars. Föreningen hade fått in 51 ansökningar. Då bestämdes det med FNF:s inrådan att det skulle tas 200 000 DKK från Nordplus – mini pengarna till Nordskol stipendier. 10 % skulle tas till administration.

År 2003 delades 175 530 DKK ut till lärare som sökte Nordskol. 51 skolor sökte bidrag och av dessa beviljades 35 skolor.

Tabell 10.1.1 Nordskol utdelning 2003

	Ansökningar	Beviljade	Summa i SEK	Summa i DKK
Danmark	22	15	69 480	56 788
Finland	8	4	50 000	40 866
Island	1	1	20 000	16 347
Norge	4	3	34 500	28 198
Sverige	13	10	55 340	45 231
Grönland	0	0	0	0
Färöarna	2	1	4000	3269
Åland	1	1	10000	8173
Summa	51	35	243 320	198 872

Tabell 10.1.2 Besökta länder

	Danmark	Finland	Färöarna	Grönland	Island	Norge	Sverige	bev.lärare	Antal
Danmark		2	2		0	6	5		53
Finland					1	2	2		23
Island	5								5
Norge	2				1		1		18
Sverige		4				5			34
Grönland	0								0
Färöarna	1								2
Åland					1				2
Summa	8	6	2	0	3	13	8		137

10.2 Nordplus-mini

Nordplus-mini är en stipendieordning för grundskolklasser och -grupper som samarbetar med en annan nordisk klass. Syftet med Nordplus-mini är att möjliggöra för grundskolelever att besöka varandra i ett annat nordiskt land och på detta sätt öka intresset för Norden. Dessutom vill man öka elevernas kunskaper om sitt eget land och landet man reser till där en naturlig nordisk språkinlärning sker och där grannspråket blir ett medel till kunskap och inte bara ett mål. Projektet ska ge förstärkt kunskap om inlärning och undervisning i ett annat nordiskt land och lärare och elever ska inspireras till att använda sig av nya undervisnings- och inlärningsmetoder.

Försöket med Nordplus-mini inleddes på uppdrag av Nordiska ministerrådet år 1999 och blev sommaren 2000 förlängt fram till läsåret 2002, då NMR tog ställning till om projektet skulle bli permanent. Resultatet av det var att projektet blev förlängt till år 2003.

Dessvärre sade Nordiska Ministerrådet upp kontraktet 2003 med FNF om administrationen av Nordplus-mini och Nordskol. Eftersom speciellt skolutbytet hört till Föreningarna Nordens kärnområden genom alla år, var det ett extra hårt slag att förlora administrationen för detta projekt. Nordiska Ministerrådet har upplyst att orsaken till den nya administrationen av ordningen inte beror på att man skulle ha varit missnöjd med Norden Föreningarnas administration.

Nordplus-mini resebidraget har i 2003 gett möjligheter för 250 klasser med 5687 elever att besöka sin vänklass under 2003. Danmark hade flest ansökningar, 117 klasser varav 84 fick stöd. Sverige kom på andra plats med 64 ansökningar varav 54 fick stöd. Antalet ansökningar var i många länder mer än dubbelt så många på våren än på hösten på grund av att de flesta skolorna fortfarande väljer att resa på våren.

Utväxlingen genom Nordplus-mini gav eleverna från alla nordiska länder och självstyrande områden möjlighet att besöka skolor i andra nordiska länder under minst tre till sju dagar. Rapporter från klasserna visar att eleverna har fått kunskaper om grannlandets historia, kultur, geografi och skolsystem. Många har också fått insyn i vardagslivet i landet genom boendet i familjer. Lärarnas kunskaper om skolsystem och pedagogiska metoder i Norden har ökat. Alla har fått nordiska vänner och de flesta klasser har fortsatta samarbetsplaner även efter besöket och mottagarna planerar svarsvisit.

Vid utdelning skulle klasserna ha minst tre dagars och mest 7 dagars gemensamt pedagogiskt program med mottagande skolan, och skolorna skall redovisa förberedande aktiviteter och pedagogisk uppföljning av besöket.

Tabell 10.2.1 Ansökare (skolklasser) och beviljade stipendier 2000 – 2003

	2000	2001	2002	2003	Sum 2003 Beviljt belopp i DKK
	Antal klasser beviljade/antal elever	Antal klasser beviljade/antal elever	Antal klasser beviljade/antal elever	Antal klasser beviljade/antal elever	
Danmark	37/930	68/1422	64/1424	84/1975	1.697.400
Finland	27/585	30/647	41/842	40/746	813.247
Färöarna	6/122	6/141	3/40	9/176	352.000
Grönland	5/83	6/102	3/47	4/85	170.000
Island	8/186	21/522	17/383	17/328	720.077
Norge	33/721	39/991	53/1141	34/861	747.320
Sverige	28/634	43/997	65/1457	54/1316	1.091.333
Åland	6/111	8/182	7/141	8/200	217.000
Summa	150/3372	221/5004	253/5475	250/5687	4.997.177

10.3 Vänskapsklasser

Brevväxling per post och e-post stimulerar till kontakter mellan elever i alla åldrar och på alla årskurser. Ett viktigt syfte är att ge eleverna praktisk erfarenhet av de nordiska språken. De får på ett stimulerande och enkelt sätt träna nordisk språkförståelse men också vetskap om barns levnadsvillkor i Norden. Projektet sprider information om Norden och det nordiska samarbetet för att öka förståelsen för den nordiska gemenskapen bland skolelever. Lärarna får genom projektet stöd i sin undervisning om Norden.

I slutet av 2003 hade föreningarna 216 klasser anmälda till Vänskapsklass-projektet: 80 från Danmark, 70 från Sverige, 46 från Norge, 23 från Island, 12 från Finland, 2 från Åland och 1 från Färöarna. Bland klasserna fanns alla åldrar från de lägsta grundskolklasserna till de äldsta gymnasisterna representerade. Mer än 5000 elever med sina lärare fick kontakter med skolor och elever i andra nordiska länder.

De flesta nationella Norden-föreningarna delade ut ett välkomstpaket med nordiskt innehåll till klasserna när de startade samarbetet och brevskrivningen med en annan klass i Norden. De flesta klasserna blev matchade med en annan klass men även hela skolor samarbetade med varandra.

Föreningen Norden, Sverige har varit koordinator för projektet. Information om projektet har spritts genom föreningarnas hemsidor, medlemsblad och nyhetsbrev, utbildningsmässor samt genom annonser. Föreningen Norden, Norge producerade ett nytt material om Vänskapsklasser till sina skolor.

11 KONTAKT MED SAMARBEJDSPARTNERE I NÆROMRÅDERNE

Der findes i dag fungerende Norden-foreninger i Estland, Letland, Litauen, i Koltushi ved St. Petersburg og i Petrozavodsk. De samler nordisk interessererde medlemmer til at arbejde for at sprede kundskab om Norden i hjemlandene og til at holde kontakter med Norden-foreningerne i de nordiske lande. I 1999 blev der underskrevet samarbejdsaftaler mellem Foreningerne Nordens Forbund og foreningerne Norden i Estland og Letland. Samarbejdsaftalen har til mål at fremme kontakten og samarbejdet mellem Foreningerne Nordens Forbund og Foreningerne Norden i Estland og Letland og knytte disse nærmere til Norden-foreningerne i Norden. I 2003 blev der underskrevet en samarbejdsaftale med Foreningen Norden i Petrozavodsk.

Foreningen Norden i Estland blev oprettet i 1989 og har lokalafdelinger i flere kommuner. Foreningen har haft tæt samarbejde med Pohjola-Norden i Finland. Repræsentanter fra foreningen har delttaget i forskellige nordiske arrangementer i 2003.

Foreningen Norden i Letland blev oprettet i 1991 og har lokalafdelinger i flere kommuner. Foreningen samler mange unge mennesker med interesse for det nordiske, og flertallet af medlemmerne er under 30 år.

Foreningen Norden i Litauen blev oprettet i 1997 og samler Norden-interessererde fra Vilnius-området, men har også medlemmer fra andre dele af Litauen. I samarbejde med Foreningerne Nordens Forbund og Pohjola-Norden, og i regi af Nordisk Informationskontor i Vilnius, arrangerede foreningen igen i år den nordiske biblioteksuge "Havet og Norden".

Foreningen Norden i Litauen fejrede sit 10 års jubilæum i juni, generalsekretær Larserik Häggmann, Pohjola Norden repræsenterede FNF og overrakte samarbejdsaftalen mellem foreningen og FNF.

Foreningen Norden i Koltushi kommune blev etableret i år 2000 i Koltushi, vest for St. Petersburg. Koltushis historiske og kulturelle baggrund og det faktum, at mange af indbyggerne har forbindelser med Norden, specielt med Finland og Sverige, har stimuleret interessen for foreningen. Foreningen har kontakt med Pohjola-Norden.

I 2003 underskrev Foreningerne Nordens Forbund en samarbejdsaftale med **Foreningen Norden i Petrozavosk**. Foreningen blev oprettet i 2001 og består af 32 medlemmer. Oprettelsen og aktiviteterne i foreningen er til dels præget af det nære venskabsbysamarbejde mellem Umeå og Västerbotten og Petrozavodsk.

12 NORDENSEMINAR FOR NORDEN FORENINGERNES STYREMEDLEMMER PÅ BISKOPS ARNÖ 24. TIL 25. MAJ 2003

Styreseminaret på Biskops Arnö havde til formål at analysere scenarier for udviklingen af det nordiske samarbejde i de kommende 4 – 5 år og Norden-foreningernes opgaver i dette samarbejde. Seminaret skulle give medlemmerne i foreningernes styrelser mulighed for kontakter og samtaler, uddybning af foreningernes fælles interesser og udfordringer. Der blev inviteret til diskussioner om behovet og formerne for bedre samarbejde mellem foreningerne, der gav muligheder for at udveksle erfaringer og synspunkter på de opdrag styremedlemmerne i foreningerne har.

Ved indledningen til seminaret betonede Riitta Prusti vigtigheden af, at Norden-foreningerne følger den nordiske debat, holder rede på den dagsorden, som findes for debatten, og kommer med indspil, synspunkter og ideer. Dette skulle foreningerne gøre samtidig med at de udvikler deres traditionelle virksomhed. Seminaret på Biskops Arnö skulle derfor være en anledning til at foreningernes repræsentanter får et overblik over, hvordan foreningerne fungerer nationalt og nordisk, hvor man kunne drøfte, hvad man kan gøre for at øge gennemslagskraften i foreningerne, og styrke fællesskabet mellem foreningerne.

Som præsident i FNF havde Riitta Prusti en vision om, at hver forening samtidig kom med indspil til sine myndigheder i samme spørgsmål, og gennem dette kunne yde et pres, som kunne give ophavet til nordiske beslutninger. Dette er foreningernes styrke, når de formår at samordne indsatsen.

Under temaet **"Vor Omverden – og Vores Udfordringer"** blev der holdt forberedte indlæg om "Nordiska roller i verden" ved statssekretær Stefan Noreén, "Ideella organisationer nu och i framtiden" ved ordfører Bengt Göransson, "Hvilket Norden finns 2020?" ved forsker Pertti Joenniemi, COPRI.

Under temaet **"Vores Opdrag"** præsenterede Antti Hildén, Pohjola-Norden og Hans Chr. Wiwe, DK-Norden deres erfaringer med at være styrelsesmedlemmer. Dette blev efterfulgt af en diskussion om, hvorvidt foreningernes og FNF's princip- og arbejdsprogram modsvarer de forudsætninger, den tænkelige udvikling stiller os overfor.

Under temaet **"Vores Samarbejdspartnere"** orienterede Hasse Svensson, ÅL-Norden om erfaringer og synspunkter på "Kontakten og samarbejdet med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd", Høgni Djurhuus, FR-Norden om "Kontakten og samarbejdet med andre frivillige organisationer", Larserik Häggman, Pohjola-Norden om "Kontakten og samarbejdet med næringslivsorganisationer (arbejdsgivere og arbejdstagere) og nordiske virksomheder" og Grete Øverlier, N-Norden om "Kontakten og samarbejdet med de lokale myndigheder".

Temaet **"Vores Samarbejdspartnere udenfor Norden"** blev indledt af Anders Ljunggren, SE-Norden. Han analyserede "Norden og nærområdene, hvilket Samarbejde, skal foreningene have til organisationer udenfor Norden?"

Seminaret blev afsluttet med temaet **"Vores arbejdsformer og beslutninger"** idet Terje Tveito indledte til diskussionen om "Hvordan kan vi nu udvikle vores egne organisationer og foreningernes og Forbundets arbejdsformer og beslutninger?".

Det blev besluttet at afholde et nyt styreseminar i 2004 i Finland.

13 ANDEN VIRKSOMHED

13.1 Hallo Norden og Norden i Fokus

Foreningerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige gennemfører på opdrag af Nordisk Ministerråd projektet "Hallo Norden", som er en servicetelefon for borgere i Norden, som har haft problemer med flytning i Norden. Desuden gennemfører foreningerne i Danmark, Norge og Sverige på opdrag af Ministerrådet projektet "Norden i Fokus", som er et aktivitetsprogram om nordiske emner i hovedstæderne. I Finland, Helsingfors gennemføres Norden i Fokus af Nordens institut i Finland (NIFIN) og i Island, Reykjavik gennemføres projektet af Nordens Hus.

Aftalerne om disse to projekter er indgået mellem Nordisk Ministerråd og de enkelte foreninger, og Forbundet har ingen formelle opgaver under gennemførelsen af disse opgaver. Imidlertid indgår rådslagning og drøftelser omkring gennemførelsen af projekter jævnligt på Præsidiets møder og på møderne for direktørerne/generalsekretærerne.

13.2 Øvrig kontaktvirksomhed

I 2003 har der været nær kontakt med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. FNF's præsident Riitta Prusti og generalsekretæren deltog i fællesmødet mellem Nordisk Råd og Baltisk Forsamling i Lund den 27. – 29. april. Præsidiet deltog under Nordisk Råds sommermøder i Villmanstrand 25. – 27. juni samt på Nordisk Råds 55. session i Oslo 27. – 30. oktober.

Generalsekretären har også haft flere møder med medarbejdere i Nordisk Ministerråds og Nordisk Råds sekretariat og med medarbejdere i Nordisk Kulturfond.

Generalsekretären/Terje Tveito deltog på det internationale NGO-mødet i Åbo 8. – 10. maj og på et møde i Oslo 5. juni om oprettelse af et Baltisk Kulturcenter i Oslo. Sammen med generalsekretær Larserik Häggman i Pohjola-Norden og generalsekretær Anders Ljunggren i Foreningen Norden, Sverige deltog generalsekretären i kontaktmøder med Foreningen Norden, Petrozavodsk i Rusland og med universitetet i Petrozavodsk samt de regionale myndigheder i Petrozavodsk i dagene 20. – 22. august for at knytte kontakter til Norden-foreningen og nordiske aktiviteter i regionen.

Generalsekretären/Karen Bue har desuden deltaket på Foreningerne Nordens årsmøder i Finland, Sverige og Island.

14 BILAG

14.1 Handlingsprogram for Foreningene Nordens Forbund 2003 - 2005

Vår oppgave

Fellesskapet mellom de nordiske land og nordiske folk gir en merverdi ved vår deltagelse i det internasjonale samfunnet. Vår felles historie, kultur og språk gir oss et ansvar for å videreføre et nordisk samarbeid som inkluderer alle som bor i Norden, og som utvider de folkelige kontaktene til andre land i Europa.

Norden-foreningene vil bidra til å forstype et folkelig felleskap omkring det nordiske samarbeidet og de nordiske lands deltagelse internasjonalt gjennom samarbeidet i Foreningene Nordens Forbund.

Forbundets arbeid skal bidra til å øke forståelsen for det nordiske fellesskapet og nordiske forhold blant befolkningen i våre land, og styrke kontaktene også mellom nordboere med ulik språklig, kulturell og etnisk bakgrunn.

Hvem deltar i Foreningene Nordens Forbund ?

Foreningene Nordens Forbund er et samarbeidsorgan for Norden, dansk forening for nordisk samarbeide; Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete; Norrøna Félagið í Føroyum; Foreningen Norden, Grønland; Norræna Félagið á Ísland; Norden, norsk forening for nordisk samarbeid, Norden, svensk förening för nordiskt samarbete og Föreningen Norden på Åland, samt Foreningene Nordens Ungdom (FNU).

Vi samarbeider også med Eesti Põhjala Ühing (Foreningen Norden i Estland) og Biedrība Norden Latvija (Foreningen Norden i Latvia).

Våre utfordringer

Det nordiske samarbeidet preges i økende grad av den internasjonale utviklingen, der den Europeiske Unionen, med en kombinasjon av føderalt og overstatlig samarbeid nå står overfor en bred utvidelse, det Europeiske økonomiske samarbeidet gjennom EØS, og de globale samarbeidsorganisasjonene, setter dagsorden også for vårt nordiske samarbeid.

Gjennom arbeidet i EU's Framtidskonvent trekkes nå retningslinjene opp for en reform for effektivisering av det framtidige europeiske samarbeidet, og dette vil påvirke alle europeiske land i årene framover. De økonomiske, sosiale og demografiske endringene i våre land vil stille store krav til det nordiske fellesskapet og våre sosiale velferdssystem, men også gi nye innslag i vårt kultur- og verdifellesskap.

Forbundet og Norden-foreningene har høy beredskap for både å fastholde og stimulere det nordiske fellesskapet, og å bidra til å utvikle den nordiske integrasjonen. Dette krever en tydelig oppmerksomhet på ”medborgernes Norden”, der vi gjennom initiativer og forslag må medvirke til å utbygge og forsterke borgernes gjensidige rettigheter i Norden, slik at alle som bor i våre land, uavhengig av statsborgerskap, blir behandlet likt og kan delta i utviklingen av det nordiske fellesskapet.

Vår utgangspunkt må her være at både de nordiske lands og de selvstyrende områdene parlament og regjeringer fortsatt ønsker å videreføre det framgangsrike nordiske samarbeidet som en samlende oppgave mellom våre land.

Våre satsingsområder

Forbundets er foreningenes felles plattform for diskusjoner om de felles prioriteringer og forbundet virksomhet bygger på de prioriteringer medlemsorganisasjonene har valgt for sin nasjonale virksomhet. Samarbeidet med de andre Norden-foreningene kan øke gjennomslagskraften for de sakene foreningene tar opp nasjonalt, og bidra til at foreningene kan framstå som et attraktivt nordisk foreningstilbud til nåværende og framtidige medlemmer.

Dette skal skje ved at foreningene og Forbundet legger vekt på:

Kunnskaper – om de nordiske lands historie, kultur, språk og samfunnsforhold, og om våre lands deltagelse i det internasjonale samarbeidet.

Vennskap - og folkelige kontakt mellom våre nordiske grunner, og med våre grunner ved Østersjøen, i det øvrige Europa og i USA og Canada.

Samarbeid - og initiativer for å utvikle det nordiske fellesskapet, og et bredere internasjonalt samvirke med vekt på de folkelige organisasjonenes interesser.

Gjennom Forbundet vil derfor foreningene styrke samhandlingen og samarbeidet med sikte på å organisere foreningsaktivitetene og prosjektvirksomheten på en effektiv og rasjonell måte, og utvikle initiativer og diskusjoner om det nordiske fellesskapet.

Forbundet er også foreningenes redskap for diskusjoner med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om prioriterte oppgaver i det nordiske samarbeidet, og om de nordiske lands deltagelse i internasjonalt samarbeid.

Våre prioriterte oppgaver i årene framover

De utfordringene som det nordiske samarbeidet stilles overfor krever målbevisste innsatser fra Forbundet og foreningene når det gjelder å styrke de organisatoriske og medlemsmessige forutsetningene for foreningenes arbeid.

De krever fornyelse av foreningenes arbeidsformer og aktiviteter for å nå nye medlemsgrupper, og for å sikre at det nordiske samarbeidet er til nytte for folket i Norden.

Utfordringene krever stor årvåkenhet og innsikt i de forhold som påvirker de nordiske lands muligheter, og mulighetene for å utvikle det nordiske samarbeidet.

For å møte dette vil derfor foreningene gjennom Forbundet arbeide aktivt sammen om:

▪ BREDERE MEDLEMSUNDERLAG OG STYRKET ORGANISASJON

Foreningene vil samarbeide aktivt for å styrke sitt medlemsunderlag bla. gjennom koordinerte vervingskampanjer, felles medlemskort og felles medlemsfordeler, og adgang til å abonnere på søsterforeningenes tidsskrifter.

Foreningene vil samarbeide om personalutdanning for organisasjonenes ansatte og tillitsvalgte på nasjonalt, regionalt og lokalt plan.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Under årene 2003 – 2005 skal foreningene gjennomføre en koordinert vervingskampanje med sikte på å rekruttere nye medlemmer særlig blant studenter og skolelever, og blant nordboere som arbeider i et annet nordisk land, samt blant innvandrere i Norden.

Foreningene skal gjennom Forbundet utvikle og ta i bruk et felles medlemskort som understrekker medlemmenes tilknytning til den nasjonale foreningene og til det samarbeidet foreningene gjennomfører gjennom Forbundet.

Medlemskortet skal gi adgang til medlemsfordeler i alle nordiske land, og foreningene skal samarbeide om avtaler om slike medlemsfordeler med større nordiske bedrifter, transportselskaper, kulturfestivaler og museer osv.

Foreningene skal gjennom Forbundet utvikle et redaksjonelt samarbeid mellom sine tidskrifter.

Tilsvarende skal foreningene samarbeide om kontakt med annonsører og utviklet et felles nordisk annonseringstilbud for disse.

Foreningene skal gjennom Forbundet også utvikle et felles utdanningstilbud til sine ansatte og tillitsvalgte som en påbygning på den nasjonale personalutdanningen, samt et organisert nordisk utvekslings- og praksisprogram for sine medarbeider og tillitsvalgte.

Målsettingen skal være at de ansatte og tillitsvalgte hvert år skal få et felles nordisk kurstilbud.

■ **STYRKET KOORDINERING AV FORENINGENES NASJONALE ARBEID**

Foreningene Nordens Forbunds rolle som koordineringsorgan for foreningenes aktiviteter skal styrkes og Forbundets sekretariat skal fungere som den ytterst ansvarlige for foreningenes felles prosjekter, samt representere foreningene i kontaktene med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

■ **Konkrete oppgaver i perioden**

Forbundets rolle som koordineringsorgan for foreningenes aktiviteter skal styrkes gjennom en reorganisering av Forbundets sekretariat, der de prosjektansvarlige medarbeiderne inngår i sekretariatets bemanningsplan, og når forholdene tilsier det plasseres i dette sekretariatet.

Foreningene skal gjennomgå opplegget av FNF's styringsorganer; "direktørsmøtene" og Presidiets møter, med sikte på å utdype arbeidsdelingen mellom disse, samt knytte Presidiets arbeid tettere opp til foreningenes nasjonale styringsorganer, herunder også ta stilling til om de tidligere "forbundsmøtene" skal gjenopptas i en modernisert form.

Foreningene skal gjennom Forbundet årlig samrå seg om, og utforme sine nasjonale strategi- og arbeidsplaner, og foreningenes og FNF's årlige møteplaner skal koordineres med sikte på en felles aktivitets- og møteplan for hele Norden-virksomheten.

FNF skal i kontakt med foreningene opprette et person- og adresseregister for FNF, landsforeningene, distriktsorganisasjonene og lokalforeningene, som skal jevnlig ajourføres og være tilgjengelig på foreningenes hjemmesider.

■ **UTVIKLE NORDISKE MØTEPLASSER OG AKTIVITETER**

Gjennom Forbundet vil foreningene ta ansvaret for velorganiserte og attraktive utvekslingsordninger for ulike målgrupper, med særlig vekt på barn og ungdom. Foreningene vil samarbeide om å bygge kulturelle og sosiale broer mellom folk i Norden gjennom utvikling av vennskapssamarbeidet mellom kommuner og organisasjoner i Norden, og mellom Norden og grannelandene.

■ **Konkrete oppgaver i perioden**

"FNF skal i kontakt med Nordisk Ministerråd styrke organiseringen av utvekslingsprosjektene. Innsatsene for å trekke innvandrungdom med i Nordjobb skal styrkes med sikte på at flere deltagere kommer fra innvandrermiljøer".

Det nordiske biblioteksprosjektet "Skumringstime" og "Gryningstime" skal videreutvikles i samarbeid med PR-foreningen for nordiske biblioteker. I forbindelse med dette prosjektet skal en drøfte med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd hvordan den fokuseringen som nå er forberedt om de nordiske prisene, kan inngå i biblioteksprosjektet også i framtiden.

Samarbeidet mellom foreningene, og med kommunenes organisasjoner, om vennskapssamarbeidet skal utvikles ved at det opprettes en felles nordiske hjemmeside for vennskaps-forbindelsene. Etablering av vennskapsforbindelsene til grannelandene, og kommuner og foreninger i andre europeiske land skal prioriteres.

Foreningene skal samarbeide om utviklingen av og gjennomføringen av "Nordisk Treff" som et fast tilbakekommende møtepunkt for vennskapskommunene og organisasjonene.

Prosjektet "Nordisk Gjestebud" skal videreutvikles og gjennomføres i kontakt med flere samarbeidspartnere og med fortsatt tyngdepunkt rundt Norden Dag 23. mars.

Et nytt folkelig prosjekt "Vi bor også i Norden" rettet til innvandrungdom skal utvikles og tilby disse ungdomsgruppene muligheter for spesielle aktivitets- og utvekslingsopplegg, samt tilrettelagt informasjon om de nordiske land og det nordiske fellesskapet.

▪ STYRKE INTERESSEN FOR DE NORDISKE LANDS FELLES HISTORIE, KULTUR OG SPRÅK

Foreningene vil samarbeide om aktiviteter som utdypet kunnskapene og forståelsen for vår felles historie, kultur og språk, der også innvandrernes bidrag til en fornyelse og bredere nordisk kulturforståelse skal aktiviseres og tas vare på.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Foreningene skal gjennom Forbundet videreforske skolesamarbeidet med vekt på aktiviteter for lærere og elever gjennom organisering av utvekslingsordninger, det nordiske brevvekslingsprosjektet og gjennom informasjons- og undervisningsmateriale om Norden, nordisk historie, kultur og språk for lærere og lærerstuderter, samt informasjons- og undervisningsmateriell om Norden og nordiske forhold for ulike elevgrupper.

Foreningene skal gjennom Forbundet samarbeide om en seminarserie "Vi og Norden", rettet til lærere og andre interesserte, der de nordiske lands historie, kultur, språk og moderne samfunnforhold presenteres. Seminarene skal arrangeres i rekkefølge i de respektive land.

Foreningene skal gjennom Forbundet samarbeide om et seminar, "Vårt bidrag til Norden", der innvandrergrupper presenterer sin kultur, tradisjoner og vurderinger som bidrag til utviklingen av det moderne nordiske fellesskapet.

Foreningene skal gjennom Forbundet fortsette et aktivt samarbeid for å utvirke at de nordiske public-servicekanalene skal kunne sees i alle nordiske land.

▪ STYRKE KUNNSKAPENE OM DET MODERNE NORDEN

Foreningene vil samarbeide om bredere informasjoner om det moderne Norden, og engasjere nordisk interesserte mennesker, organisasjoner og bedrifter, nordiske og nasjonale myndigheter i kurs- og opplysningsvirksomhet om likheter og ulikheter mellom våre land.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Foreningene skal gjennom Forbundet samarbeide om å utvikle seminartilbud til nordiske bedrifter, organisasjoner og myndigheter om nordisk kultur og samfunnforhold.

Foreningene skal samarbeide om utvikling av prosjektet "Norden i Fokus" og i fellesskap drøfte med Nordisk Ministerråd hvordan denne virksomheten kan utvikles videre.

▪ NORDBOERS RETTIGHETER

Foreningene vil samarbeide om oppfølgingen av rapporten "Nordboers rettigheter", og overvåke hvordan Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og de nasjonale myndighetene følger opp rapportens forslag, samt engasjere andre interesseorganisasjoner i arbeidet med oppfølging av forslagene.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Foreningene skal samarbeide om å utvikle "Hallo Norden" og i fellesskap drøfte med Nordisk Ministerråd hvordan denne publikumsvirksomheten kan utvikles.

Foreningene skal også i kontakt med Nordisk Ministerråd og de nasjonale myndighetene utforme og gjennomføre informasjons- og skoleringstiltak for de ansvarlige myndighetene.

▪ FORNYE INTERESSEN FOR DEMOKRATI, IDENTITET OG FELLESSKAP

Gjennom Forbundet vil foreningene legges særlig vekt på å fornye interessen for demokrati, identitet og fellesskap blant barn og ungdom, og å skape forståelse for verdien av et åpent nordisk samfunn med gjensidige muligheter og rettigheter for borgerne, og der likestilling mellom kjønnene og mellom de ulike befolkningsgruppene danner grunnlaget for kulturell, sosial og økonomisk framgang i våre land.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Under perioden skal foreningene, i kontakt med andre frivillige organisasjoner, samarbeide om et seminaropplegg om "Barn og demokrati", der de grunnleggende forholdene ved et aktivt demokrati med barn som aktører tas opp til diskusjon

Foreningene skal ta initiativ til et nordisk forskningsprogram om det flerkulturelle Norden som grunnlag for kulturell, sosiale og økonomisk framgang for Norden

▪ STIMULERE TIL DEBATT OM NYE OPPGAVER I DET NORDISKE SAMARBEIDET

Gjennom Forbundet vil foreningene aktivt bidra i debatten om sentrale oppgaver i det nordiske samarbeidet, og ta initiativer til nye samarbeidsoppgaver og samarbeidformer mellom våre land. I dette skal det fortsatte nordiske fellesskapet skal stå sterkt, også som grunnlag for våre lands deltagelse i utviklingen av det europeiske og globale samarbeidet.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Gjennom Forbundet vil foreningene jevnlig analysere erfaringene med de nordiske avtalene og samarbeidsformene og peke på nye oppgaver. Grunnlaget for dette finnes i Forbundets forslag i rapporten "Norden i tiden og verden".

Gjennom Forbundet vil foreningene særlig studere hvordan de nordiske land iverksetter og implementerer EU-direktiver og forordninger, samt beslutninger i andre internasjonale samarbeidsorganer, med sikte på størst mulig nordisk sammenfall.

Forbundet vil gjenoppta kontaktene til de frivillige organisasjonene i Norden ved en fornyet utforming av Nordens Folkelige Forsamling basert på løpende informasjonskontakt med disse organisasjonene der sentrale nordiske samarbeidsspørsmål kan drøftes.

14.2 Stadgar för Föreningarna Nordens Förbund

Antagna av Föreningarna Nordens Förbunds Presidium vid möte i Oslo 8.november 1998

§ 1 Förbundets medlemmar

Föreningarna Nordens Förbund är ett samarbetsorgan för följande nationella föreningar:
Norden, Danska forening för nordiskt samarbejde, Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete, Norrøna Félagid í Føroyum, Foreningen Norden på Grönland, Norræna Félagið á Island, Norden, norsk forening för nordisk samarbeid, Norden, svensk förening för nordiskt samarbete och Föreningen Norden på Åland.

§ 2 Ändamål

Förbundet är samarbetsorgan för de nationella föreningarnas gemensamma intressen med huvuduppgift att arbeta för att stärka det folkliga nordiska samarbetet på alla nivåer. Förbundets principprogram, som antas av presidiet och revideras vart fjärde år, preciserar närmre förbundets inriktning och är det ideologiska fundamentet som verksamheten vilar på.

Det bygger på de prioriteringar som Norden-föreningarna har gjort för sitt nationella arbete, och läggs till grund för de uppgifter föreningarna vill lösa gemensamt.

Förbundets verksamhetsplan, som antas av presidiet och gäller för kalenderåret, utgår från principprogrammet och de nationella föreningarna s verksamhet.

§ 3 Organisation

Förbundets högsta besluttande organ är presidiet, vilket inom sig utser, om så är angeläget, ett arbetsutskott bestående av presidiets ordförande och två viceordförande.

Direktörskollegiet, under ledning av generalsekreteraren, handlägger praktiska och administrativa frågor, förbereder presidiets möten och behandlar de uppgifter som presidiet i övrigt uppdrar åt kollegiet.

Förbundet utövar sin verksamhet genom ett sekretariat, vilket leds av generalsekreteraren.

Förbundet bedriver sin ungdomsverksamhet i samarbete med Föreningarna Nordens Ungdom (FNU), som är ett självständigt samarbetsorgan för de nationella föreningarna Nordens ungdomsorgan.

§ 4 Presidiet

Presidiet består av de åtta nationella föreningarnas ordförande. Vid förfall har presidiemedlem rätt att låta sig företrädas av en förtroendevald representant från den nationella föreningen.

En presidiemedlem avgår direkt vid den händelse att han/hon ej längre är ordförande i den nationella föreningen, och efterträdaren ingår därefter omedelbart i presidiet.

Presidiet har det övergripande ansvaret för förbundets verksamhet och att denna verksamhet sker i överensstämmelse med stadgarna, principprogrammet och verksamhetsplanen.

Utifrån verksamhetsplanen fastställer presidiet den årliga budgeten, vilket skall ske före den 1 december året innan nästkommande kalenderår. Budgeten skall så snart som möjligt delges de nationella föreningarna.

Senast den 1 april efter ett verksamhetsår skall presidiet framlägga bokslut och verksamhetsberättelse till revisorerna för granskning.

4.1. Presidiets beslut

Presidiet är beslutsmässigt då fem ledamöter är närvarande, däribland ordföranden, eller en av vice ordförandena. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har tjänstgörande ordförande utslagsröst. Vid val avgörs frågan genom lottning.

4.2. Presidiets möten

Presidiet skall normalt hålla tre möten årligen. Presidiet kan tillsätta arbetsgrupper för olika verksamhetsområden och särskilda uppgifter, samt när så är lämpligt inkalla utomstående personer att närvara vid presidiemöten.

De nationella föreningarna har rätt att inkomma med förslag/skrivelser till presidiet, vilka skall behandlas så snart som möjligt.

På presidiemöten deltar, om presidiet inget annat beslutar, generalsekreteraren och de nationella föreningarnas direktörer/generalsekreterare. De nationella föreningarnas ungdomsorgan har rätt att delta i presidiets arbete med en gemensam representant med samma befogenheter som övriga presidiemedlemmar.

Presidiet sammanträder på kallelse av ordförande. På begäran av revisorerna eller minst tre presidiemedlemmar, skall presidiet kallas till extra möte.

Dagordningen jämte möteshandlingarna skall minst två veckor före ett ordinarie presidiemöte utsändas till presidiets medlemmar samt för kännedom till de nationella föreningarna.

Presidiet skall om så är angeläget och om omständigheterna så möjliggör, årligen inbjuda representanter från föreningarna Norden utanför FNF:s medlemsföreningar till ett av presidiets möten för gemensamma informella diskussioner.

4.3. Val av ordförande och mandatperiod

Ordförande tillsätts normalt efter en löpande turodning mellan föreningarnas ordförande i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Den ena av de två vice ordförandena skall vara den som under näst kommande mandatperiod står på tur att bli ordförande. Den andre vice ordföranden skall utses bland företrädarna från föreningarna i de självstyrande områdena.

Mandatperioden för ordförande och vice ordförande är två år och följer förbundets räkenskapsår. Om ordförande eller viceordförande avgår under mandatperioden övertar den nationella föreningens efterträdare uppgiften under återstoden av mandatperioden.

Om särskilt stora skäl föreligger kan presidiet frångå ovan föreskriven turordningsprincip och inom presidiets medlemmar utse annan ordförande eller vice ordförande. För att så ska ske erfordras att minst fem presidiemedlemmar är enige därom. Detsamma gäller vid den händelse att särskilda stora skäl föreligger för att omväxla ordförande eller vice ordförande för högst en mandatperiod. Om denna föreskift tillämpas skall samtidigt fastställas hur turordningsprincipen skall tillämpas vid nästa val tillfälle.

Generalsekreteraren är presidiets sekreterare.

§ 5 Direktörskollegiet

Direktörerna/generalsekreterarna för de nationella föreningarna eller deras ställföreträdare samt förbundets generalsekreterare utgör ett direktörskollegium som leds av förbundets generalsekreterare. I kollegiet har även de

nationella föreningarnas ungdomsorgan möjlighet att delta med en gemensam representant med samma befogenheter som övriga medlemmar i direktörskollegiet.

Kollegiet är ett administrativt organ som huvudsakligen arbetar med de praktiska frågorna beträffande planeringen och genomförandet av verksamhetsplanen samt koordineringen mellan föreningarna.

Presidiet kan uppdra åt direktörskollegiet att verkställa presidiebeslut och enligt fastställda riktlinjer fatta löpande beslut i särskilda administrativa frågor.

§ 6 Sekretariatet

Förbundet utövar sin löpande verksamhet genom ett sekretariat, vilket leds av en generalsekreterare som anställs av presidiet. Generalsekreteraren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med presidiets beslut.

Presidiet fastställer generalsekreterarens arbetsuppgifter och riktlinjer för sekretariatets verksamhet. Presidiet är ansvarig arbetsgivare för sekretariatets personal.

Protokoll från de nationella föreningarnas styrelsemöten skall tillställas sekretariatet för kännedom.

§ 7 Ekonomi

Förbundets räkenskapsår följer kalenderår. De nationella föreningarna lämnar årligen bidrag till förbundets administration. Bidragets storlek fastställs av presidiet och fördelas på basis av Nordiska rådets fördelningsnyckel.

Rese- och logikostnader för ordföranden och vice ordförandena i samband med möte i förbundets regi bestrids av gemensamma medel, medan varje nationell förening i alla sammanhang själva ansvarar för sina kostnader.

Kostnaderna för de nationella föreningarna i samband med de särskilda arbetsgrupper som inrättas av presidiet skall huvudsakligen bestridas gemensamma medel.

För att underlätta Islands, Färöarnas, Grönlands och Ålands deltagande i möten med presidiet och direktörskollegiet skall dessa föreningarnas resekostnader subventioneras av förbundets gemensamma medel för ett antal årliga resor fastställt av presidiet i särskild ordning.

Vid fastställandet av budgeten skall presidiet härutöver eftersträva att vid arrangemang som genomförs i förbundets regi, med ett mindre belopp vid behov kompensera de nationella föreningarna som har de högsta resekostnaderna.

§ 8 Revision

Revision av förbundets verksamhet utföres av två revisorer, av vilka den ene skall vara auktoriserad och den andre förtroendevald. Den auktoriserade revisorn och dennes suppleant skall vara verksam i det land där sekretariatet är placerat. Den förtroendevalda revisorn och dennes suppleant utses efter en turodningsprincip mellan föreningarna. De kan dock ej komma från samma land som presidiets ordförande eller den auktoriserade revisorn. Revisorerna och de två suppleanterna utses av presidiet.

Mandatperioden för revisorerna och deras suppleanter är två år och följer förbundets räkenskapsår. Den auktoriserade revisorn och dennes suppleant kan omvälvjas för ytterligare två mandatperioder, medan uppdraget för den förtroendevalde revisorn och dennes suppleant är begränsad till en mandatperiod.

Revisor skall senast den 15 maj ha avslutat sin revision angående föregående års verksamhet och räkenskaper. Revisorernas berättelse skall därefter omedelbart överlämnas till presidiet.

Därefter skall presidiet snarast möjligt delge bokslut samt verksamhets- och revisionsberättelse till de nationella föreningarna. Om revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet och om ingen förening innan den 1 september framför annan uppfattning anses ansvarsfrihet beviljad.

§ 9 Tecknande av förbundets namn

Förbundets namn tecknas av ordförande, eller vid förfall för denne av någon av de två vice ordförandena, i förening med annan presidiemedlem eller generalsekreterare.

Presidiet kan vid beslut i särskild ordning ge generalsekreteraren fullmakt att teckna förbundets namn och ge myndighet åt en presidiemedlem att attestera utbetalningar till generalsekreteraren.

§ 10 Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar beslutas av presidiet. Vi omröstning skall minst fem presidiemedlemmar vara ense. Innan ändring görs skall de nationella föreningarna under två månader ges möjlighet att diskutera förslaget och framföra sina synpunkter till presidiet.

§ 11 Upplösning av förbundet

Upplösning av förbundet beslutas av presidiet. Vi omröstning skall minst fem presidiemedlemmar vara ense på två på varandra följande presidiemöten, varav åtminstone ett skall vara ett ordinarie möte. Innan beslut fattas skall de nationella föreningarna under två månader ges möjlighet att diskutera förslaget och inkomma med sina synpunkter till presidiet.

Vid upplösning av förbundet skall eventuella tillgångar fördelas mellan de nationella föreningarna enligt gällande fördelningsnyckel.

14.3 Utdalelse om medlemsforslag A/1321/kultur om domænetab

Medlemsforslag A 1321/kultur om domænetap – utdalelse fra Foreningene Nordens Forbund

Foreningene Nordens Forbund deler forslagstillernes vurdering av behovet for innsats for å kunne bevare de nordiske språkene og dermed også fremme den nordiske språkforståelsen, og ikke minst for å unngå at de såkalte domænetap fører til svekket bruk av de nordiske språk og skaper problemer for store deler av befolkningen.

Forbundet er også enig i at det bør klarlegges hvordan språkpolitikken i våre land, og ikke minst det språksam arbeidet som skal skje i regi av Nordisk Ministerråd, kan tilrettelegges for å styrke bruken av de nordiske språk. Vi har med interesse notert at den nasjonale språklovgivningen og språkpolitikken ikke i særlig grad handler om å styrke det nordiske språksam arbeidet og den nordiske språkforståelsen, men naturlig nok er mest opptatt av nasjonale språkpolitiske problemstillinger.

Det kan være en allmenn oppfatning at språk ikke kan gjøres til gjenstand for myndighetsinngrep, men at de lever sitt eget liv i folks daglige bruk uavhengig av hva sakkyndige anbefaler. Imidlertid er språkpolitiske inngrep nyttige når de kan medvirke til å styrke bevisstheten om det nasjonale språkets anvendelse. Nordenforeningene har derfor under en årekke argumentert for at vi i det nordiske samarbeidet både skal arbeide for fremme de nasjonale nordiske språkene, og den felles nordiske språkforståelsen.

Etter Forbundets oppfatning er imidlertid økende bruk av bl.a. engelsk i avhandlinger og eksamina ved høyskoler og universiteter en naturlig følge av internasjonaliseringen av forskningen og høyere utdanning, og i mange tilfeller en forutsetning for at også nordiske forskere skal kunne hevde seg internasjonalt. Tilsvarende vil det for mange internasjonalt orienterte nordiske bedrifter være en forutsetning å kunne kommunisere med kunder, samarbeidspartnere og myndigheter på internasjonale språk.

Dette er imidlertid ikke i motstrid til ønsket om at også våre nordiske språk skal være naturlige meddelelsesformer både i undervisningen og vitenskaplig arbeid og i næringslivet. Vi støtter derfor forslagstillerne i at det vil være naturlig å inkludere tiltak mot domænetap i det nordiske språksam arbeidet. Det er derfor all grunn til å oppfordre både Nordisk Ministerråd og de nasjonale myndigheter og språkansvarlige om å samarbeide for å fremme dette.

Forbundet vil også understreke at språksituasjonen i Norden under de senere årene er blitt vesentlig endret bla. a. på bakgrunn av det i Norden nå, i tillegg til de innbyggerne som bruker de tradisionelle majoritetsspråkene og de anerkjente minoritetsspråkene, bor store grupper som anvender andre og ”nyere minoritetsspråk”. For en stor del av disse er bl.a. engelsk deres ”felles språk”, ved siden av deres etniske språk. I og med at den språklige innføringen får i sine nye bosettingsland i Norden, av naturlige årsaker, i første rekke tar sikte på innføring i det aktuelle nasjonale språket, bidrar også disse borgerne til utviklingen av ”domænetap”, der deres forutsetninger for kommunikasjon på de nordiske språkene ved kontakter i Norden følgelig er svakere.

Forbundet er imidlertid mest bekymret for den omlegging som Nordisk Ministerråd nå foretar når det gjelder det nordiske språksam arbeidet. Gjennom etableringen av utvekslingsprogrammet Nordplus Språk legges det bla. a. opp til at det samarbeidet de nasjonale språkrådene/språknemnden gjennom Nordisk Språkråd har hatt ansvaret

for nå skal overtas av et myndighetsorgan, Nordens Språkråd, som blir en forlengelse av Ministerrådets nåværende referansegruppe for språksamarbeidet. Etter Forbundets oppfatning kan dette medføre at kretsen som arbeider med nordiske språkspørsmål blir snevrere, og vi mener at språksamarbeidet vil tjene på at så mange aktører som mulig deltar i dette.

Oppsummering

Foreningene Norden Forbund støtter medlemsforslagets konklusjon og mener i likhet med forslagstillerne at Ministerrådet bør oppfordres til å legge fram et ministerrådsforslag om hvordan språkpolitikken i Norden kan tilrettelegge for å bidra til å styrke de nordiske språks stilling som komplette samfunnsbærende språk, der også våre forskningsinstitusjoner og forskeres muligheter for å delta i den internasjonale utviklingen sikres, og der de nordiske bedriftene både kan styrke sin internasjonale forretningsdrift, og betjene de nordiske markeder, kunder og myndigheter på de nordiske språkene.

Et ministerrådsforslag bør i tillegg til å peke på hvilke tiltak de nordiske land i regi av Nordisk Ministerråd vil gjennomføre, dessuten også gi en oversikt over hvordan den nasjonale språkpolitikken vil underbygge de felles nordiske innsatsene, hvordan Ministerrådet vil sikre at så mange aktører som mulig gis praktiske og økonomiske muligheter til å delta i dette arbeidet, og dessuten hvordan en i lys av den nye språksituasjonen i Norden kan sikre at innbyggere med annen språklig bakgrunn bedre kan forstå og kommunisere med borgere i Norden på de nordiske språkene.

14.4 Pressemeldelse om forbundets bankundersøgelse af 12. september 2003

Fortsatt urimelig dyrt å sende penger over grensene i Norden for vanlige bankkunder.

Ny banktest fra Foreningene Norden dokumenterer at det ikke har skjedd noe avgjørende på gebyrfronten ved overføringer mellom de nordiske land. Testen ble gjennomført i uke 36 og 37 og omfattet i alt 31 overføringer både manuelt ved bankenes skranker og ved bankenes nettbanker. I alt 27 banker var involvert og det ble overført henholdsvis 100 danske, norske og svenske kroner, 1000 islandske kroner og 12 euro.

Utfallet av testen viser at bankene nå er langt bedre til å gi informasjoner til kundene om overføringene, samt at overføringstiden er blitt noe kortere. Fortsatt tar det likevel lengre tid å overføre penger mellom de nordiske land, enn det tar ved overføringer innenlands i de enkelte land.

Derimot har det skjedd lite når det gjelder de gebyrene bankene tar for denne betalingstjenesten. I januar 2002 var det høyeste gebyret for å sende 100 norske kroner til Danmark 210 kroner, denne gangen kostet dette i en av de norske bankene 215 kroner å sende 100 kroner til Island, og det kostet det 21 euro å sende 12 euro fra Finland til Sverige. At en svensk bank påtok seg å formidle 100 svenske kroner til Norge uten avsendergebyr understreker at det finnes muligheter for å kreve lavere gebyrer i andre banker.

Gebyrene varierer alt etter hvilke land som er involvert i overføringene, hvilke banker som deltar som avsender- eller mottakerbank. Særlig overføringer til og fra Island er dyrt. Dessuten har islandske banker innført en nedre grense for hva de vil påta seg å overføre, og denne grensen er satt til 15 000 islandske kroner. Men forsendelser fra banker i Norge er nå desidert dyreste.

Heller ikke overføringer mellom banker i samme nordiske bankkonsern er billig, og prisen varierer alt etter hvilke land som er involvert.

Det mest betenklig er imidlertid at prissettingen når det gjelder avsenderbankens gebyrer og mottakerbankens gebyrer i praksis hindrer kundene i å velge de billigste tilbudene. Det er således ingen reell konkurrans mellom bankene på dette produktområdet, og Forbundet oppfordrer bankene å se over sin gebyrsetting.

Fra juli 2002 har både Finland, som euro-land og Sverige innført de bestemmelsene i EU-foreordningen om grenseoverskridende betalinger i euro, og disse skal nå skje til samme pris som innenlandske overføringer i de aktuelle land. Ekseplet fra Finland viser at dette ikke er praksis.

Fra 2004 vil også de nye EU-landene bli omfattet av denne forordningen slik at de to nordiske land samt Estland, Latvia, Litauen og Polen vil utgjøre et felles betalingsregime. Derimot vil Danmark, Island og Norge, om ikke også disse landene ved nasjonale vedtak inngår i forordningen, fortsatt være å betrakte som valutautland. Følgelig vil overføringer innen Norden ha ulik prissetting alt etter hvilke valutaer som er involvert.

Siden Foreningene Nordens Forbund offentliggjorde sin rapport i januar 2002 har både Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd arbeidet for at bankgebyrene skulle bli lavere. Foreløpig har dette ikke i særlig grad lykkes. De nordiske finansministrene skal drøfte dette igjen i høst, og Island og Norge vurderer nå om de skal knytte seg til EU-forordningen. Danmark har foreløpig signalisert at dette ikke er aktuelt.

Under de 18 månedene som har gått siden Forbundet kunne vise de høye kostnadene for privatkundene, har altså de nordiske myndighetene forgjeves forsøkt å finne løsninger på dette. Det mest effektive redskapet så langt er imidlertid EU-forordningen. Dette viser nok at også de nordiske land behøver bistand fra EU for å kunne finne besparende løsninger for vanlige forbrukere.

Foreningen Norden, Sverige kommer nå å oversende utfallet av den nye banktesten til Finansinspeksjonen. Sverige har under 2003 ordførerskapet i Nordisk Ministerråd og dermed et særlig ansvar for å følge opp en slik sak.

København, Helsingfors, Reykjavik, Oslo, Stockholm og Mariehamn 12. september 2003.

14.5 Utdalelse til Nordisk Råd under sessionen i Oslo den 28. oktober 2003 vedrørende Poul Schlüters rapport om grænsehindringer

Föreningarna Nordens Förbund hälsar med stor tillfredställelse de rapporter om Gränshinder och vardagsintegration som samarbetsminister Berit Andnor och förre statsministern Poul Schlueter lämnade till Nordiska rådet på tisdagen.

Att medborgarnas rättigheter och avvecklingen av gränshinder nu satts högst upp på det officiella nordiska samarbets agenda är en framgång för Föreningarna Nordens arbete.

Flera viktiga problem är åtgärdade och förpliktande besked om riktlinjer för att ta itu med andra problem lämnas i Andnors och Schlueters rapport.

Föreningarna Nordens Förbund beklagar dock att de konkreta resultaten som påverkar nordbornas vardag än så länge är få.

Att medborgare som har permanent uppehållstillstånd i Finland, Island, Norge och Sverige men saknar medborgarskap i dessa länder nu får tillgång till alla dessa länders arbetsmarknad är en framgång för krav som sedan flera år har ställts av Föreningarna Norden. Föreningarna Norden menar emellertid att siktet måste vara inställt på att hela den nordiska arbetsmarknaden bör öppnas även för utomnordiska medborgare i Danmark.

Beskedet om ändrade regler i folkbokföringen så att medborgare som flyttat från ett land till ett annat snabbare kan erhålla så kallat CPR-nummer är välkommet. Det är dock angeläget att lösningen blir sådan att även gränspendlare inkluderas. Föreningarna Norden menar samtidigt att det som nu görs bara kan betraktas som en kortsiktig lösning. Målet måste vara att helt avveckla det byråkratiska krångel som flyttande medborgare under lång tid utsätts för på grund av att enbart nationella CPR-nummer, eller motsvarande, erkänns av banker, post och andra serviceinstanser.

I likhet med Poul Schlueter måste Föreningarna Norden uttrycka sin besvikelse över att inte alla nordiska regeringar visat politisk vilja nog för att undanröja de orimligt höga bankavgifterna vid betalningar över nordiska statsgränser. Det måste betraktas som ett nederlag för nordisk politik när bankavgifter bibehålls som gränshinder i denna del av Europa i ett läge där dessa undanröjs inom hela euroområdet samt Sverige.

Andnors och Schlueters rapport kan betraktas som en god start på uppföljningen av den så kallade Norrbcksrapporten. Föreningarna Norden värdesätter också att ökade resurser avsatts till den nordiska servicetelefonen Hallå Norden, att Poul Schlueter lovat att fortsätta sitt energiska arbete även under isländskt ordförandeskap i Nordiska Ministerrådet (NMR) och att NMR:s sekretariat nu får en särskild enhet med uppgift att arbeta med gränshindersfrågor.

Andnors och Schlueters rapporter visar samtidigt att arbetet på att stärka medborgarnas rättigheter i hela Norden behöver intensifieras och bedrivas uthålligt. Sist och slutligen är det den politiska viljan som är avgörande.

Föreningarna Norden kommer aktivt att bevaka så att nu givna löften infrias och fortsätta arbetet med att bedriva opinion för ett Norden utan gränshinder.

14.6 Utdelelse til Nordisk Råd under sessionen i Oslo den 28. oktober 2003 vedrørende nordisk folkeopplysning

Folkbildningen och dess organisationer ger ett närmast omistligt bidrag till ett öppet och demokratiskt samhälle. Föreningarna Norden ser därför med största oro på förslag inom det Nordiska Ministerrådet som innebär en försvagning av folkbildningen på flera områden. Nordens Folkliga Akademi i Göteborgs föreslås bli nedlagd, den nordiska stödordningen för folkhögskolelever föreslås avvecklad och studieförbundens möjligheter att på idémässig grund bygga ett nordiskt samarbete föreslås bli minskade.

Den idéburna bildningsverksamheten utgör en omistlig del i ett demokratiskt samhälle under snabb utveckling. Folkbildningen har nu en väldig uppgift när människors villkor allt mera formas av globala sammanhang och maktutövning sker oberoende av statsgränser.

Det är av yttersta vikt att folkbildningens oberoende och självständighet respekteras av statsmakterna. En ökad statlig detaljstyrning avstyrks på det bestämdaste.

De förslag som nu lagts fram innebär avveckling av nordiska stipendiestöd för folkhögskoleelever vilket ger särskilt oacceptbla konsekvenser för Island och Färöarna. Förslaget att avskaffa det så kallade blockstödet till sammnordiska bildningsförbund innebär att en kontinuerlig verksamhet på idémässig grund försvåras.

Nordiska Ministerrådet/Nordiska rådet bör snarast ge besked om att studieförbund och folkhögskoleelever under år 2004 kan erhålla stöd i enlighet med regler som gällt till och med 2003. Detta bör ske inom ramen för Nordplus voksen. Formerna för ett reformerat stöd till folkbildningen bör förankras i folkbildningens organisationer med respekt för deras särart under det kommande året.

Det behövs även i fortsättningen en egen institution för att hävda de nordiska folk- bildningsidealen i Norden, Europa och omvärlden. Det nu föreslagna ”Nordiskt center för vuxnas lärande” kan inte ersätta eller motivera en nedläggning av Nordens folkliga akademi.

Föreningarna Norden uppmanar Nordiska Ministerrådet/Nordiska rådet att i samband med beslutet om budgeten för år 2004 säkerställa övergångsordningar som innebär att stipendier för folkhögskoleelever ges även framöver inom ramen för Nordplus Voksen på minst lika goda villkor som 2003. Föreningarna Norden menar också att det så kallade blockstödet ska bibehållas 2004 på samma villkor som 2003 och att reformeringen av Nordens Folkliga Akademi ska ske på sätt som säkerställer att den nordiska folkbildningen och de klassiska nordiska bildningsidealen hävdas.

15 HJEMMESIDER

FNF/Foreningene:

FNF: www.fnf.se
Finland: www.pohjola-norden.fi
Island: www.norden.is
Norge: www.norden.no
Sverige: www.norden.se
Latvia: www.norden.lv
FNUF: www.fnuf.net

Prosjektene:

Nordjobb: www.nordjobb.net
Biblioteksprosjektet: www.nordiskbiblioteksvecka.org

Föreningarna Norden

Foreningen Norden Danmark

Malmøgade 3
DK-2100 København Ø
Tel +45 35 42 63 25
Fax +45 35 42 80 88
E-post landskontoret@foreningen-norden.dk

Pohjola-Norden

Sibeliusgatan 9A 20
FI-00250 Helsingfors
Tel +358 (0)9 454 20 80
Fax +358 (0)9 454 20 820
E-post pn@pohjola-norden.fi

Norräna Felagid i Føroyum

J. Paturssonargøta 24
FR-100 Tórshavn
Tel +298 315 319
Fax +298 315 727
E-post frnorden@post.olivant.fo

Norräna félagið

Ödinsgötu 7
IS-101 Reykjavík
Tel +354 551 0165
Fax +354 562 8296
E-post norden@norden.is

Foreningen Norden Norge

Harbitzalléen 24
NO-0275 Oslo
Tel +47 22 51 67 60
Fax +47 22 51 67 61
E-post foreningen@norden.no

Föreningen Norden Sverige

Hantverkargatan 33
Box 12707
SE-112 95 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 11 300
Fax +46 (0)8 506 11 320
E-post foreningen@norden.se

Föreningen Norden på Åland

Torggatan 10
AX-22100 Mariehamn
Tel/Fax +358 (0)18 172 79
E-post norden@aland.net

Föreningarna Nordens Ungdom

Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

Sibeliusgatan 9 A,
FI-00250 Helsingfors
Finland
Tel +358 (0)9 454 20 825
E-post lotte.granberg@pohjola-norden.fi

Föreningarna Nordens Informationskontor

Nord Nu

Foreningen Norden
Malmøgade 3
DK-2100 KØBENHAVN
Ole Oxholm
Tel +45 35 42 63 25
Fax +45 35 42 80 88
E-post nordnu@hotmail.com

Nordisk Informationskontor

Kilpisenkatu 6-8
FI - 40100 JYVÄSKYLÄ
Pekka Kuukkanen
Tel +358 (0)14 615 965
Fax +358 (0)14 619 451
E-post norden@jkl.fi

Nordisk Informationskontor

Handelsesplanaden 23A
FI-65100 VASA
Christina Knookala
Tel +358 (0)6 324 22 78
Fax +358 (0)6 324 22 70
E-post christina.knookala@syi.fi

Norräna Upplysningsaskrifstofan

Glerárgötu 26
IS-600 AKUREYRI
María Jónsdóttir
Tel +354 460 1462
Fax +354 460 1460
E-post akureyri@norden.is

Nordisk Informasjonskontor

Nord-Norge
Boks 1474
NO-9506 ALTA
Guri Hanssen
Tel +47 78 43 41 44
Fax +47 78 43 66 32
E-post nordinfosalta@barentsnett.no

Nordisk Informasjonskontor Sør-Norge

Postboks 77
NO-4801 ARENDAL
Unni Ramsvatn
Tel +47 370 259 33
Fax +47 370 259 32
E-post unni@norden.no

Nordisk Informationskontor

Rådhusesplanaden 8, plan 3
SE-901 78 UMEÅ
Ulf Lassén
Tel +46 (0)90 16 34 75
Fax +46 (0)90 13 47 56
E-post nordeninfo@umea.se

Nordisk Informationskontor

Viktoriagatan 15B
SE-411 25 GÖTEBORG
Lembit Murro
Tel +46 (0)31 711 5868/5867
Fax +46 (0)31 711 58 64
E-post info@gbg.norden.se

Nordisk Informationskontor i

Sønderjylland

Postadr: Pb 369
DK-6330 PADBORG
Besøksadr: Norder Str. 76
DE-24939 FLENSBURG
Anette Jensen
Tel +49 461 14408 329
Fax +49 461 14408 332
E-post aj@nordisk-info.de

Föreningarna Norden i Baltikum

Foreningen Norden i Estland

Lai 29
EE-10133 Tallinn
Fax +372 62 73 110
E-post info@norden.ee

Föreningen Norden i Lettland

Latvia Biedriba Norden Latvija
Dilu 5-1
LV-3401, Liepāja
Tel/Fax +371 6389117
E-post marika.radele@navigator.lv

Föreningen Norden i Litauen

Isganytojo 4
LT-2001 Vilnius
Tel +370 22 20 21
Fax +370 22 22 423
E-post info@nml.lt



Föreningarna Nordens Förbund

Norra Vallgatan 16, 2 vån
SE-211 25 Malmö
Tel +46 (0)40 23 86 10
Fax +46 (0)40 23 84 10
E-post fnf@norden.se
karen.bue@norden.se
helena@norden.se

www.fnf.se